

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

3/2010

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

3.3. Návštěva prezidenta republiky v USA

Prezident republiky Václav Klaus se ve dnech 4. - 6. března 2010 v Palm Beach na Floridě zúčastní ekonomické konference, kterou každoročně pořádá americký Club for Growth, kde v pátek 5. března vystoupí s projevem „Global Warming Alarmism: A Grave Threat to our Liberty.“

V rámci konference se prezident setká s řadou amerických kongresmanů, guvernérů a jiných osobností politického i akademického života. V neděli dne 7. března se prezident pravidelnou linkou vrátí zpět do České republiky.

5.3. Klaus na Floridě varoval před ohrožováním svobody a prosperity

Palm Beach (Florida) - Český prezident Václav Klaus během pracovní návštěvy Spojených států v Palm Beach na Floridě opět varoval před ohrožováním svobody a prosperity. Nebezpečí pro ně představují environmentalisté, kteří se prý pod záminkou ochrany přírody a klimatu snaží ovládnout lidi a zastavit ekonomický růst.

"Environmentalismus a jeho nejextrémnější verze, panikařství kvůli globálnímu oteplování, požaduje téměř bezprecedentní nárůst vládních průniků a zásahů do našich životů a vládní kontroly nad námi," podotkl Klaus v projevu, který ve floridském Palm Beach pronesl v konzervativní organizaci Klub pro růst (Club for Growth) a jež zveřejnil na svých webových stránkách. "Nejde ale jen o svobodu. Environmentalismus také chce potlačit ekonomický růst, omezit prosperitu a brzdit lidský pokrok," dodal.

Pokud by se podle něj uskutečnily plány na podstatné omezení emisí oxidu uhličitého na celém světě odůvodněné záchranou klimatu, znamenalo by to výrazný nárůst ceny energií. Následně by zdražilo i zboží a služby, podotkl Klaus. Obchodování s emisemi, ale i třeba dotace pro sluneční či větrné elektrárny podle něj budou mít malý přínos a povedou jen k ekonomickému strádání. Teorie globálního oteplování prý navíc stojí na vratkých základech, a je tak spíš teorií kontroly klimatu, která je podobná komunistickým snahám o řízenou ekonomiku.

"Existuje hodně argumentů, z nichž vyplývá, že skutečnou hrozbou pro lidskou společnost není globální oteplování. Skutečná hrozba nastává, když politici začnou manipulovat klima i všechny z nás," podotkl Klaus. Politici i úředníci podle něj takto často jednají v dobré víře, když si myslí, že zachraňují Zemi. Ve skutečnosti jsou prý ale oběťmi chladnokrevné kalkulace lobbistů, výrobců zelených technologií či biopaliv, kteří doufají, že díky obavám z globálního oteplování vydělají miliardy dolarů.

Zastánci teorie globálního oteplování se v poslední době dostali pod velký tlak, když se ukázalo, že autoritativní Mezivládní panel pro změny klimatu (IPCC) zamlčoval či upravoval některé údaje. Mnoho vědců nicméně stále tvrdí, že důkazy o změně klimatu jsou i přes tato pochybení nezvratné.

Český prezident kvůli svým názorům na globální oteplování do Spojených států nebyl pozván poprvé. Loni na jaře se například v New Yorku zúčastnil konference o klimatu, kterou pořádala chicagská konzervativní organizace Heartland Institute. Současnou návštěvu USA zakončí Klaus v sobotu, kdy se vrátí zpátky do Česka.

11.3. Steinbachová: Ať český prezident promluví před sudetskými

Berlín/Praha (ČTK) - Předsedkyně německého Svazu vyhnanců (BdV) Erika Steinbachová si přeje, aby český prezident oficiálně pozval vysídlené sudetské Němce do jejich někdejší vlasti. Podle ní by měl vysoký představitel České republiky,

nejlépe prezident, přijet na oslavy 60. výročí přijetí Charty německých vyhnanců 5. května. Řekla to v rozhovoru pro Český rozhlas. Zároveň ujistila, že drtivá většina sudetských Němců nemá vůči Česku majetkové nároky.

Svaz vyhnanců je střežovou organizací německých vysídleneckých sdružení, mezi nimiž patří k největším Sudetoněmecké krajanské sdružení (SL). V rozhovoru, který ČRo odvysílal ve dvou částech, šéfka BdV ujistila, že sudetští Němci nestojí o navrácení svého majetku.

"Vyhnanci v drtivé většině nemají potřebu říci: 'Chci svůj majetek nezbytně zpátky. Je to pro mě srdeční záležitost.' Ale je tu hluboká potřeba dostat třeba od českého prezidenta pozvání k návštěvě bývalé vlasti. Že by sudetským Němcům řekl: 'Jste naši bývalí spoluobčané, jste tu vítáni'," prohlásila poslankyně za Křesťanskodemokratickou unii (CDU) kancléřky Angely Merkelové.

Václava Klause naopak Steinbachová nepřímo pozvala na květnové oslavy 60. výročí přijetí Charty německých vyhnanců. "V ní přece stojí, že dotyční chtějí přispět k obnově Evropy, ve které by spolu národy žily v míru. Kdyby třeba přijel český prezident a pronesl řeč, udělalo by mi to radost a sudetským Němcům zvlášť," řekla. Předsedkyně BdV v roce 1998 prohlásila, že "Češi za druhé světové války skoro vůbec netrpěli". V rozhlasovém rozhovoru kontroverzní výrok hájila. "Musíme konstatovat, že se s Československem zacházelo jinak než s Polskem... K Čechům se Hitler nechoval výrazně odlišněji než ke svým spoluobčanům v Německé říši," tvrdí Steinbachová. "Možná v tom hrálo roli, že Československo mělo po staletí díky rakouské monarchii k Německu bližší vztah. Například vypálení Lidic je podle Steinbachové třeba vnímat jako akt pomsty za atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha.

O kontroverzní političce se v posledních měsících hovořilo hlavně v souvislosti s připravovaným vysídleneckým dokumentačním centrem v Berlíně. BdV do jeho správní rady nominoval i svou předsedkyni, ale proti jejímu jmenování protestovalo Polsko. Jeho nátlaku i odporu německých levicových stran a naposledy ministra zahraničí a šéfa svobodných demokratů (FDP) Guida Westerwelleho nakonec Steinbachová ustoupila. V radě nezasedne, ale BdV si vymínil zvýšení počtu svých zástupců.

Porodní bolesti provázejí i formování vědecké rady nadace dokumentačního centra. Po polském zástupci Tomasz Szarotovi z něj tento týden kvůli údajné politizaci grémia odešla i česká historička Kristina Kaiserová. Německý ministr kultury Bernd Neumann poté slíbil, že tento poradní orgán bude nově zformován a rozšířen.

Výstavní a dokumentační středisko vysídlenců má připomínat osudy lidí, kteří museli ve 20. století nuceně opustit domovy, tedy i osudy Němců odsunutých po válce z českého a polského území. Česko spolu s Polskem už dříve vyslovilo obavy, aby centrum nepřipomínalo hlavně německé oběti válečných a poválečných událostí.

K vysídlování Němců Steinbachová poznamenala, že ze svých domovů jich byly z Československa nebo Polska vyhnány tisíce "tím nejagresivnějším a nejvíce barbarským způsobem" už před přijetím Postupimské dohody, v níž vysídlení humánním způsobem posvětili spojenci. "A když už se na Postupimskou dohodu zaměříme, pak i ona odporovala mezinárodnímu právu a to už tehdy," tvrdí Steinbachová.

Humánní podle ní není už vyvlastnění majetku bez nároku na náhradu. To přitom v Československu umožňovaly takzvané Benešovy dekrety, které jsou dodnes trnem v oku sudetským Němcům.

Steinbachová připustila, že "nebýt Třetí říše, tak by se vyhnání v této podobě nikdy nemohlo uskutečnit". Zdůraznila však, že jedno bezpráví "nikdy neospravedlňuje jiné bezpráví".

12.3. Prezident přijme členy Sněmovny Lordů Normana Lamonta a Williama Waldorfa Astora

Prezident republiky Václav Klaus přijme v pondělí dne 15. března v 10.00 hodin na Pražském hradě členy Sněmovny Lordů Normana Lamonta a Williama Waldorfa Astora.

18.3. Návštěva kambodžského krále v České republice

Prezident republiky Václav Klaus se ve čtvrtek dne 18. března 2010 ve 12.00 hodin na Pražském hradě setkal s Jeho Veličenstvem králem Kambodžského království Norodomem Sihamonim. Po soukromém setkání se král Sihamoni zúčastnil slavnostního oběda pořádaného na jeho počest prezidentem republiky a paní Livií Klausovou.

20.3. Návštěva prince z Walesu a vévodkyně z Cornwallu v České republice

Na pozvání prezidenta republiky Václava Klause přicestovali ve dnech 20. – 23. března 2010 na návštěvu České republiky Jejich královské Výsosti Charles, princ z Walesu a Camilla, vévodkyně z Cornwallu.

24.3. Prezident přijal nové velvyslance

Prezident republiky Václav Klaus převzal ve středu dne 24. března 2010 na Pražském hradě pověřovací listiny těchto nových rezidentních velvyslanců v České republice:

J. E. pana Gabriela Oha, nového mimořádného a zplnomocněného velvyslance Korejské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pana André Regliho, nového mimořádného a zplnomocněného velvyslance Švýcarské konfederace se sídlem v Praze.

30.3. Prezident přijal vrchního velitele sil NATO v Evropě

Prezident republiky Václav Klaus přijal v úterý dne 30. března 2010 v 10.00 hodin na Pražském hradě vrchního velitele spojeneckých sil NATO v Evropě admirála Jamese G. Stavridise, který přijel do České republiky na oficiální návštěvu.

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

4.3. Čeští poslanci popřeli slib podpory litevské jaderné elektrárně

Vilnius/Praha (ČTK) - Česká poslanecká delegace odmítla zprávu v litevských médiích, podle níž přislíbila politickou či institucionální podporu v Evropské unii případným snahám Litvy o obnovení provozu její odstavené ignalinské jaderné elektrárny. V tomto duchu prezentoval výsledek diskuse s českými poslanci litevský zákonodárce Kestutis Daukšys na webu Litovskij kurjer. Členové delegace Petr Krill a Aleš Rádl (oba ODS) ale s takovou interpretací jednání nesouhlasí.

Ignalinská elektrárna byla z bezpečnostních důvodů na podnět EU zastavena koncem loňského roku. K tomuto kroku se Litva zavázala v rámci splnění podmínky svého vstupu do EU. Odstavení významného energetického zdroje ale vyvolalo obavy z růstu cen elektřiny v zemi a zvýšení energetické závislosti na Rusku.

Poslanec a bývalý litevský ministr hospodářství Daukšys se podle serveru při úterním jednání členů zahraničního výboru litevského parlamentu přímo dotázal delegace českých poslanců, zda by podpořila iniciativu Litvy směřující k obnovení provozu ignalinské elektrárny v případě, že by Litva takové rozhodnutí přijala. Dostal prý jasnou odpověď, že český parlament a nejspíš i česká vláda takový krok nepodpoří.

"O nějaké naší institucionální či politické podpoře obnovení provozu ignalinské elektrárny jsme nehovořili a ani jsme o nic takového nebyli žádáni," řekl dnes ČTK Rádl. Poslanci podle něho diskutovali o politických a ekonomických souvislostech, které vedly EU při přístupových rozhovorech s Litvou k požadavku uzavřít tuto elektrárnu a o míře oprávněnosti této podmínky. "Byli jsme informováni, že Litva připravuje výstavbu zcela nové jaderné elektrárny," dodal Rádl.

Krill sdělil, že česká delegace při diskusi o energetice podpořila jen obecně výrobu elektřiny z jádra. Podobně se vyjádřil Rádl. Panovala podle něho shoda v názoru, že nezbytným předpokladem politické nezávislosti je i energetická soběstačnost. "Dále jsme se shodli, že pro státy, které nemají ropu či plyn a chtějí snižovat produkci emisí oxidu uhličitého, je jaderná energetika podstatnou alternativou," uvedl Rádl.

Podle dostupných informací jsou reaktory v Ignalině stejného typu jako reaktory v ukrajinském Černobyli, dějišti nejhorší jaderné nehody v historii z roku 1986.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

3.3. Českou republiku navštíví generální tajemník NATO

Hlavním tématem jednání bude zapojení českých vojáků do mise NATO v Afghánistánu.

Generální tajemník NATO Anders Fogh Rasmussen na svou první oficiální návštěvu ČR zavítá v pátek 5. března. Nejprve se sejde s předsedou vlády Janem Fischerem a posléze s místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí Janem Kohoutem. Dominantními tématy jednání bude aktuální situace v Afghánistánu, zapojení České republiky do mise NATO v této zemi, příprava nové strategické koncepce Severoatlantické aliance nebo politika NATO vůči regionu západního Balkánu.

A. F. Rasmussen se také setká s představiteli velení Armády České republiky a s předsedy dvou nejsilnějších politických stran, Mirkem Topolánkem a Jiřím Paroubkem.

A. F. Rasmussen Českou republiku oficiálně navštívil již několikrát. Naposledy v roce 2008 coby tehdejší předseda vlády Dánského království. Do funkce generálního tajemníka NATO byl zvolen v srpnu 2009.

4.3. Rakouský prezident odsoudil Benešovy dekrety jako těžké bezpráví

Vídeň/Berlín (ČTK) - Rakouský prezident Heinz Fischer dnes v písemném pozdravu pro rakouské sudetské Němce označil československé poválečné dekrety bývalého prezidenta Edvarda Beneše jako "těžké bezpráví" a zdůraznil, že země EU tyto dekrety "nelegalizovaly" ani výjimkou z Listiny základních práv Evropské unie, kterou vyjednal český prezident. Český ministr zahraničí Jan Kohout v reakci označil otázku dekretů za uzavřenou pro Česko.

"U Benešových dekretů se svého času jednalo nepochybně o těžké bezpráví. Na tom není co skrývat," prohlásil rakouský prezident v písemném prohlášení pro Sudetoněmecké krajanské sdružení v Rakousku, které má ČTK k dispozici. "Skutečnost, že český prezident Václav Klaus si pro svůj podpis lisabonské smlouvy dal jako podmínku, že evropská charta lidských práv se na Českou republiku nevztahuje, nemá na Benešovy dekrety ve skutečnosti žádný vliv," uvedl Fischer. "Nemá (to), bohužel, pozitivní vliv v tom smyslu, že by se změnilo stanovisko České republiky," dodal prezident.

"Nemá ale ani negativní vliv v tom smyslu, že by tím ostatní evropské státy Benešovy dekrety 'legalizovaly'. O tom nemůže být řeči," doplnil.

Český prezident Václav Klaus vzápětí reagoval politováním, že se "bolavá historická témata" opět "zneužívají v rakouské předvolební kampani".

"Pro nás je ta otázka uzavřená minimálně od doby vstupu do Evropské unie, kdy byla zkoumána kompatibilita našeho zákonodárství, včetně těch zmiňovaných prezidentských dekretů, s evropským právem a bylo konstatováno, že není v kolizi," reagoval na vyjádření rakouského prezidenta český ministr zahraničí Jan Kohout.

Fischer poselství landsmanšaftu adresoval u příležitosti událostí z 4. března 1919, kdy sudetští Němci demonstrovali za odtržení pohraničí od vznikajícího Československa. Střelba vojska do davů v Karlových Varech, Kadani, Šternberku, Chebu a Stříbře si tehdy vyžádala 54 životů.

"Všichni víme o tragických událostech ze 4. března 1919, stejně jako o letech hrůzovlády nacismu mezi lety 1938 a 1945, které mimo jiné vedly k rozbití tehdejšího Československa a přinesly s sebou nenávist, násilí, pronásledování, deportace a vyhnání," připustil Fischer.

"Tehdejší události zanechaly hluboké a bolestné stopy, a následovalo obtížné hledání nového počátku, důvěry a mírového soužití. Věřím, že my - také jako politici -

se v zásadě ještě učíme jak odstraňovat propasti minulosti a osvěceně přispívat k tomu, aby se chyby minulosti již neopakovaly nebo byly překonány," uvedl rakouský prezident a vyzval k úsilí o překonávání minulosti.

Sociální demokrat Fischer (s pozastaveným členstvím) se ve volbách hlavy státu příští měsíc jako favorit znovu uchází o funkci prezidenta a v projevu slíbil, že se bude dál snažit o zpracování "temných stránek našich dějin" a zasazovat se o dodržování lidských práv. "V Evropské unii jsou šance k tomu podstatně vyšší než v Evropě 20. století," uvedl.

Na jeho vyjádření vzápětí reagovala populistická Svobodná strana Rakouska (FPÖ), podle níž se Fischer před dubnovými volbami snaží získat výhodu vůči protikandidátce za FPÖ Barbaře Rosenkranzové.

"Pokud Fischer míní svá slova vážně, vyzývám jej, aby přešel od slov k činům a vyvinul tlak na svého českého partnera Václava Klause, který je stále velkým obhájcem protiprávních dekretů," prohlásila podle APA poslankyně FPÖ Anneliese Kitzmüllerová. Odmítla tvrzení, že výjimka se na dekrety nemůže vztahovat, a zdůraznila, že Rosenkranzová "se bude vždy a všude bezpodmínečně zasazovat za odsouzení a zrušení dekretů a odškodnění obětí vyhnání". "Fischerova sociální demokracie" podle ní pokračuje ve strategii dvojí tváře, kdy v Bruselu proti dekretům nezvedne hlas a doma v Rakousku o nich mluví jako o "normách bezpráví".

K otázce takzvaných Benešových dekretů se Fischer vyjadřoval před vstupem Česka do EU, kdy odmítal toto téma jako záminku pro politické hry či dokonce příčinu případného veta vstupu ČR do EU. Už tehdy ale tvrdil, že "určitá slova nebo gesta by v této oblasti učinila své". Za "hodnotný text" v této souvislosti označil česko-německou deklaraci z roku 1997. Přijetí podobného prohlášení by si prý uměl představit i mezi Prahou a Vídní, proces však nesmí probíhat pod tlakem, řekl tehdy Fischer.

Dekrety československého prezidenta republiky, označované též jako Benešovy dekrety, po druhé světové válce upravovaly v Československu mimo jiné vyvlastnění majetku části německého obyvatelstva. Vysídlenecké svazy je označují za "právní podklad k vyhnání", ačkoli vysídlení jako takové tyto dokumenty neřeší, ba vesměs ani nezmiňují.

4.3. Text prohlášení rakouského prezidenta k Benešovým dekretům

Vídeň (ČTK) - Neoficiální překlad ČTK výňatku ze zdravotní prohlášení, v níž rakouský prezident Heinz Fischer reaguje na pozvání na sobotní slavnost Sudetoněmeckého krajanského sdružení v Rakousku (SLÖ) pod názvem "Odmítané sebeurčení - včera a dnes". Akce se koná při příležitosti výročí událostí z 4. března 1919, kdy sudetští Němci demonstrovali za odtržení pohraničí od vznikajícího Československa:

"Vážené dámy a pánové!

Chtěl bych se na závěr z aktuálního popudu ve stručnosti dotknout ještě jednoho tématu: V souvislosti s ratifikací lisabonské smlouvy se v posledních měsících opět v širší veřejnosti diskutovalo o bolestném tématu Benešových dekretů. Chtěl bych k tomu zaujmout dvě jasná stanoviska.

1. U Benešových dekretů se svého času jednalo nepochybně o těžké bezpráví. Na tom není co zastírat.

2. Skutečnost, že český prezident Václav Klaus si pro svůj podpis lisabonské smlouvy dal jako podmínku, že evropská charta lidských práv v České republice nenabude platnosti, nemá na Benešovy dekrety ve skutečnosti žádný vliv.

Bohužel ani pozitivní vliv v tom smyslu, že by se změnilo stanovisko České republiky; ale ani negativní vliv v tom smyslu, že by tím ostatní evropské státy Benešovy dekrety 'legalizovaly'. O tom nemůže být řeči, a to bylo také ve vší jasnosti vysvětleno.

Jako rakouský spolkový prezident se budu nadále snažit spolupracovat při objasňování temných stránek našich dějin a budu se zasazovat, aby lidská práva jak uvnitř naší země, tak vně hranic naší země byla respektována a vysoce ceněna. V Evropské unii jsou pro to výrazně lepší šance než v Evropě 20. století."

10.3. Rakouské landsmanšafy se ohradily proti české kritice prezidenta

Vídeň (ČTK) - Svaz německých krajanských sdružení v Rakousku (VLÖ) dnes odsoudil údajné slovní útoky českých politiků na rakouského prezidenta Heinze Fischera. Ti kritizovali, že rakouský prezident minulý týden odsoudil jako "těžké bezpráví" takzvané Benešovy dekrety. Součástí VLÖ je i Sudetoněmecké krajanské sdružení v Rakousku (SLÖ).

Rakouské landsmanšafy podle agentury APA hovoří o "diplomatické urážce", k níž se Praha uchýlila. Předseda střeškové organizace rakouských krajanských sdružení Rudolf Reimann vyzval rakouské ministerstvo zahraničí i rakouského kancléře Wernera Faymanna, aby důrazně proti údajným verbálním atakům na rakouského prezidenta protestovali.

Reimann vyjádřil podiv nad tím, že se tak ještě nestalo, a konkrétně ministerstvo zahraničí vyzval, aby "se vyslovilo proti této neomalenosti a odmítlo zcela mylné a nekvalifikované urážky hlavy rakouského státu".

Česko "nadále není ochotno vypořádat se s ostudnými činy ve svých dějinách", tvrdí Reimann. Patří k nim podle něj i "rasistické a lidskou důstojnost ponižující Benešovy dekrety", které v roce 1945 umožnily odebrat sudetským Němcům majetky a zbavit je občanských práv. Podle Reimanna však poválečné dekrety prezidenta Edvarda Beneše byly odpovědné i za "genocidní vyhnání více než tří milionů sudetských Němců".

Prezidentovy výnosy však ve skutečnosti vysídlení neřešily.

Rakouský prezident Fischer ve zdravici zaslané SLÖ označil Benešovy dekrety za "těžké bezpráví" a prohlásil, že na dekrety nebude mít vliv výjimka z Listiny základních práv Evropské unie pro Českou republiku, jíž podmínil prezident Václav Klaus svůj podpis lisabonské smlouvy.

Čeští politici napříč politickým spektrem Fischerova slova kritizovali. Například Klaus zalitoval, že se v rakouské předvolební kampani opět "zneužívají tato bolavá historická témata" a poukázal na nutnost právní kodifikace jím vymíněné výjimky. Fischer by měl v prezidentských volbách 25. dubna svůj post obhájit.

Další politici od ministra zahraničí Jana Kohouta po předsedy parlamentních stran zdůraznili, že Česko považuje dekrety za uzavřenou kapitolu.

"Náš pan spolkový prezident se pouze zmínil o něčem, co je samozřejmostí pro každého přesvědčeného demokrata a humanistu," uvedl dnes Reimann. Podle něj je nutné, aby v dnešní Evropě bylo možné poukazovat na bezpráví vyhánění milionů lidí, aniž by za to člověk dostal pohlevek.

10.3. NATO dokončilo pravidelné cvičení v řízení krizové situace

Brusel/Praha (ČTK) - Severoatlantická aliance dnes dokončila s partnerskými státy pravidelné cvičení v oblasti řízení krizové situace pod názvem CMX 2009. Jeho úkolem bylo prověřit alianční postupy krizového řízení na situaci v modelovém prostoru, které představoval fiktivní ostrov v Indickém oceánu, sdělila ČTK tisková a informační služba českého ministerstva obrany.

Cvičení, při kterém nebyli nasazeni vojáci v poli, ale během něhož se vše dělo na pracovištích složek krizového řízení, zahrnovalo nejrůznější prvky současných světových hrozeb, jako jsou teroristické útoky, únosy letadel, exploze tankerů, přepady konvojů humanitární pomoci, následky zemětřesení, ohrožení uprchlických táborů a kybernetické útoky proti počítačovým sítím.

Při řešení krizové situace vycházely národní štáby, včetně České republiky, z reálných zkušeností získaných zejména při operacích v Afghánistánu a na Balkáně.

Termín cvičení byl původně naplánován na rok 2009, avšak kvůli summitu NATO ve Štrasburku a Kehlenu byl přeložen na letošek.

11.3. Martin Barták se sešel se svým polským protějškem Bohdanem Klichem

Vicepremiér a ministr obrany ČR Martin Barták ve středu přijal polského ministra obrany Bohdana Kliche.

Hlavním tématem jednání obou ministrů bylo navýšení počtu vojáků působících v zahraničních operacích. Polský ministr obrany Bohdan Klich po dnešní schůzce s Martinem Bartákem uvedl, že by ocenil, kdyby Parlament ČR navýšení počtu vojáků v misi ISAF schválil.

"Doufáme, že český parlament zvýšení počtu vojáků v Afghánistánu schválí. Budoucí spolupráce obou zemí v provincii Ghazní je důležitá pro úspěch mise ISAF," řekl po společném jednání Bohdan Klich.

O větší nasazení českého kontingentu NATO v Afghánistánu požádal minulý týden jeho generální tajemník Anders Fogh Rasmussen při své návštěvě České republiky. Šéf Severoatlantické aliance zároveň projevil zájem o české letecké instruktory a lékaře, kteří by v oblasti mohli působit od roku 2011.

Vláda premiéra Jana Fischera navrhuje rozšířit českou misi na Středním východě o 55 příslušníků armády, z čehož by 40 vojáků mělo chránit polskou základnu v provincii Ghazní a zbylých 15 českých příslušníků vojenské policie by mělo na starosti výcvik místní afghánské policie. Sněmovna bude o tomto vládním návrhu rozhodovat příští středu.

"Pokud sněmovna navýšení účasti o 55 vojáků neschválí, zařadí se Česká republika do úzkého okruhu zemí, které alianci neposkytly další ozbrojené síly," uvedl český ministr obrany Martin Barták.

11.3. USA vytkly ČR situaci Romů, korupci, ale i obchodování s lidmi

Washington/Praha (ČTK) - Spojené státy letos v pravidelné zprávě o dodržování lidských práv ve světě u České republiky zmiňují diskriminaci romské menšiny, korupci, ale i obchodování s lidmi za účelem práce či prostituce. Všímají si také neonacistického extremismu zaměřeného proti Romům a dalším menšinám. Zprávu dnes zveřejnilo americké ministerstvo zahraničí.

"Romové (v Česku) čelí vysoké úrovni chudoby, nezaměstnanosti, negramotnosti a rozšířené diskriminace v přístupu ke vzdělání, zaměstnání a bydlení," stojí ve zprávě. Situaci Romů údajně komplikuje i nedostatečná veřejná doprava, která "omezuje pracovní příležitosti mimo ghetta, a Romové tak spíš nemohou přijímat práci dál od

svých domovů". Zpráva zmiňuje i to, že některé restaurace a bary odmítají romské zákazníky.

Mluvčí české Amnesty International Eva Dobrovolná ČTK řekla, že Amerika má s existencí takzvaných ghett vlastní zkušenosti. "Možná i proto je vůči tomuto problému vnímavější a zohledňuje jej ve svém hodnocení České republiky," řekla ČTK. To, že separace romských komunit představuje problém s řadou následků, není žádné překvapivé zjištění, konstatovala.

Vládní zmocněnec pro lidská práva a předseda vládní rady pro lidská práva Jan Litomiský na dotaz ČTK řekl, že dnes zveřejněnou zprávu komentovat nebude. Nejdřív se s ní chce seznámit.

Diskriminaci a špatnému zacházení ze strany policie podle dokumentu Romové čelí i na Slovensku. Dalšími problémy v dodržování lidských práv v zemi pak prý jsou obavy o nezávislost justice, případy násilí proti ženám a dětem a stejně jako u České republiky korupce a obchodování s lidmi za účelem prostituce.

U Česka obsáhlá zpráva mimo jiné také zmiňuje případ Vietnamce, který loni v Brně zemřel po konfliktu s policisty. Všimá si také kritiky kastrací sexuálních delikventů, se kterou se loni v únoru na Česko obrátil Výbor Rady Evropy. Do jejího hledáčku se dostaly také negativní ohlasy na takzvaný náhubkový zákon, který loni mimo jiné zakázal zveřejňování informací o podezřelých a obviněných během trestního řízení a zveřejňování informací z policejních odposlechů.

Zpráva také zmiňuje mnoho případů korupce, o kterých loni informovala česká média. Mimo jiné si všimá aféry s udělováním falešných titulů na plzeňské právnické fakultě či podezření na korupci při uzavírání kontraktu na pronájem stíhaček Gripen. Zahrnuje i vyjádření mezinárodních organizací, podle nichž je korupce v Česku velký problém.

Problémem v zemi je i obchodování s lidmi kvůli prostituci a práci, byť je české zákony zakazují. Dopouštějí se jej především cizinci. "Většina žen prodávaná za účelem komerčního sexuálního zneužívání pocházela ze Slovenska, Ukrajiny, Ruska a dalších republik bývalého Sovětského svazu. ... Mezi cílové země patřilo Nizozemsko, Dánsko, Británie, Švýcarsko a Německo," stojí ve zprávě.

S podobným problémem se údajně potýká i Slovensko. Podle zprávy, která nicméně někdy zmiňuje i starší než loňské údaje, se údajně staly i případy pašování romských dětí za účelem prostituce do zahraničí. Problémem v zemi podle zprávy nadále zůstává domácí násilí na ženách. Dokument také zmiňuje několik útoků neonacistů proti Romům a příslušníkům dalších menšin.

Zpráva si také u Slovenska všimá obav o nezávislost justice poté, co se ministr spravedlnosti Štefan Harabin stal soudcem nejvyššího soudu. Všimá si také obav ze zastrahování soudců, které na Slovensku vyjádřilo přes 10.000 signatářů petice sepsané kvůli Harabinově jmenování.

Spojené státy sledují situaci ve 194 zemích. Zpráva, kterou dnes představily, je prvním přehledem dodržování lidských práv ve světě vypracovaným administrativou současného amerického prezidenta Baracka Obamy. Připravovalo ji asi 1000 lidí. Americké ministerstvo zahraničí zprávu vydává od roku 1977, pravidelně tím vzbuzuje negativní reakce vlád kritizovaných zemí.

16.3. Merkelová nechce změny v zadání vysídleneckého centra

Berlín (ČTK) - Německá kancléřka Angela Merkelová nechce, aby se měnilo zadání chystaného vysídleneckého dokumentačního centra v Berlíně. Hlavním tématem zůstane útěk a vyhnání, zdůraznila dnes na výročním shromáždění německého Svazu vyhnanců (BdV). Jeho předsedkyně Erika Steinbachová vyjádřila pochopení

pro odchod zahraničních historiků z vědecké rady střediska. Jedním z těchto nespokojenců byla i Češka Kristina Kaiserová.

Merkelová svým vyjádřením odmítla požadavek Ústřední rady Židů v Německu, která pohrozila bojkotem nadační rady centra, pokud nebude zaměření projektu od základů změněno a nucené migrace v minulém století nebudou jasně zasazeny do kontextu s druhou světovou válkou a nacistickými zločiny. Židovská organizace se obává, aby výsledná expozice nevykreslovala jako největší oběti vysídlování Němce a jeho hlavní viníky protihitlerovské mocnosti.

Podle Merkelové, jejíž Křesťanskodemokratická unie (CDU) výstavbu muzea a dokumentačního střediska podporuje, zadání přesně definovala dolní komora německého parlamentu a nadále platí, že hlavním tématem stálé výstavy bude útěk a vyhnání. "Od toho se neodkloníme a to také bude jasně naplněno," ujistila podle serveru deníku Rheinische Post kancléřka členy BdV. Slíbila také, že bude projekt podporovat i v budoucnu.

Jeho realizace ale v posledních měsících naráží na vnitřní rozpory. Od loňského jara fungování nadační rady paralyzoval spor o obsazení místa vyhrazeného pro zástupce BdV. To chtěla zaujmout sama Steinbachová, proti se ale postavili němečtí sociální demokraté (SPD) a liberálové (FDP), kteří se loni vystřídali ve vládní koalici s křesťanskými demokraty Merkelové. Konflikt se nakonec podařilo v únoru vyřešit rezignací kontroverzní šéfky BdV na místo v radě výměnou za zvýšení počtu zástupců svazu v tomto správním orgánu centra.

Steinbachová se dnes k této etapě vrátila. Podle ní nešlo o personální otázku, ale o "základní otázku, jak přistupujeme k našim dějinám". Z toho důvodu se podle ní kolem této problematiky "i teď zvedají vlny".

Ochromena je také práce vědeckého poradního orgánu nadace, který od konce loňského roku opustili už tři historici. Podobně jako Ústřední rada Židů v Německu kritizovali směřování projektu a údajně rostoucí politizaci vědecké rady. Ze zahraničních expertů to byl vedle Kaiserové polský historik Tomasz Szarota. Steinbachová dnes podle Rheinische Post vyjádřila pochopení pro to, že se stáhli "z povyku vnitroněmeckých debat" okolo nadace. Toto téma totiž podle ní nemají vyřešené ani sami Němci.

17.3. AI: Evropské země včetně ČR vyvázejí výrobky použitelné k mučení

Londýn/Praha (ČTK) - Jmenovitě Českou republiku a Německo vypíchlá mezinárodní organizace na ochranu lidských práv Amnesty International (AI) v dnešní zprávě o mezinárodním obchodu s výrobky, které jsou určeny policejním a bezpečnostním silám a jsou "koncipovány pro mučení". České úřady jsou přitom kritizovány i chváleny.

Ve zprávě s názvem Od slov k činům se píše, že evropské podniky využívají mezer v zákonodárství a podílejí se na obchodování s "mučícími nástroji", jako jsou pouta zabudovávaná do zdí a zasazující vězňům rány elektrickým proudem o síle 50.000 voltů.

Amnesty poukazuje zvláště na Německo a Českou republiku. Tyto dvě země od roku 2006 povolily vývoz policejních zbraní a donucovacích prostředků, jako jsou pouta na kotníky a aerosoly s chemikáliemi, do nejméně devíti zemí, kde jsou tyto prostředky podle AI rutinně používány k mučení.

"Náš výzkum ukazuje, že české úřady opakovaně povolily vývoz okovů, chemických sprejů nebo zbraní vydávajících elektrošoky do států, kde takové prostředky bývají používány k mučení. Jedná se o státy jako Kamerun, Pákistán, Moldavsko nebo

Mongolsko. Tyto vývozy vyvolávají obavy, že mohlo dojít k porušení legislativy," uvedla AI.

AI se sídlem v Londýně proto požádala české úřady o podrobnější informace o jednotlivých vývozech, aby mohla posoudit, zda se toto porušení skutečně stalo. "Nyní je třeba, aby české úřady informovaly o způsobu hodnocení rizik, který uplatňují k ujištění toho, že koncoví příjemci tyto nástroje nezneužijí k mučení a nelidskému zacházení."

Například v roce 2008 ČR podle zprávy povolila vývoz elektrických paralyzérů a sprejů s chemickými látkami do Kamerunu. AI v této zemi dokumentuje množství případů mučení ze strany policie a armády. Podle kamerunských organizací je zde velmi rozšířené právě mučení elektrošoky.

V dalším odbytí českých vývozců, v Mongolsku, dochází rovněž k častému mučení, a to především na policejních stanicích, ve vazebních zařízeních a v celách se zvláštním režimem, zejména v celách smrti. Mezi používané metody patří zabodávání jehel pod nehty, elektrošoky nebo prodloužená doba pobytu v poutech a okovech. V jednom ze zdokumentovaných případů byl vězeň v okovech držen bez přestávky po dobu tří let.

Podle AI je naopak ČR mezi sedmi evropskými státy, které jako jediné plní povinnost veřejně o tomto typu vývozu informovat. AI také ocenila, že české úřady zakázaly vývoz do zjevně rizikových oblastí, když odmítly vydat povolení k exportu elektrických paralyzérů do Ázerbájdžánu a Íránu.

V případě Íránu ministerstvo průmyslu poprvé využilo pravomoci nepovolit export zboží, které by mohlo sloužit k trestu smrti, mučení či jinému nelidskému zacházení. Vyvezeny měly být pepřové spreje a elektrické paralyzéry. Celkem čeští vývozcí podali v roce 2008 12 žádostí o povolení exportu tohoto rizikového zboží, přičemž vývozních povolení bylo vydáno 11. Povolení byla udělena pro vývoz do Gruzie, Chorvatska, Kamerunu, Mexika, Ománu, Pákistánu, San Marina, Švýcarska, USA a Venezuely. MPO zamítlo pouze export pepřových sprejů a elektrických paralyzérů do Íránu, přičemž rozhodnutí zdůvodnilo rizikem použití tohoto zboží k mučení.

Dokument AI, který byl vypracován za přispění Výzkumné nadace Omega (Omega Research Foundation), ukazuje, že tyto aktivity přetrvávají navzdory tomu, že v roce 2006 byla přijata kontrolní opatření v evropském měřítku. O dokumentu bude ve čtvrtek jednat podvýbor pro lidská práva při Evropském parlamentu.

AI v něm žádá Evropskou komisi, aby odstranila mezery v zákonodárství, na které zpráva poukazuje. Vyzývá členské státy Evropské unie, aby korektně uplatňovaly platná pravidla, která EU přijala v roce 2006 a která zakazují nebo regulují vývoz nástrojů, které jsou používány k mučení.

"Zavedení evropských opatření pro kontrolu nad obchodem s 'mučícími nástroji', které následovalo po desetileté kampani vedené organizacemi na obranu lidských práv, představovalo historický právní pokrok. Avšak tři roky po vstupu těchto opatření v platnost je několik evropských států stále ještě neuplatnilo a nezjednalo jejich respektování," řekl podle AFP ředitel kanceláře Amnesty International pro Evropskou unii Nicolas Beger.

Podle Amnesty International je dále třeba upravit dosavadní evropskou legislativu, aby byla schopna držet krok s technologickým vývojem a uměla pružně reagovat na snahy o obcházení kontrolních mechanismů.

18.3. Brusel pohrozil Česku soudem kvůli bezpečnosti letadel

Brusel/Praha (ČTK) - Evropská komise dnes pohrozila Česku soudem kvůli bezpečnostním prohlídkám letadel. Česká republika spolu s Řeckem totiž podle

komise v této oblasti nedodržuje evropskou legislativu. České ministerstvo dopravy se řízení neobává, podle mluvčího Karla Hanzelky je od 10. března vše v pořádku, komise o tom pouze zatím nebyla zpravena.

Hrozba se týká směrnice EU, která zavádí v celé unii jednotné bezpečnostní normy pro prohlídky letadel a případná opatření pro letadla, která jsou nebezpečná.

Legislativa upravuje i přípravu a kvalifikaci inspektorů, kteří na letištích stav letadel posuzují. Česko však podle Evropské komise převedlo jen část směrnice a některé části vynechalo. Řecko se zavedení legislativy vyhnulo úplně. Obě země nyní mají na nápravu dva měsíce; pokud tak neučiní, může je komise zažalovat u Evropského soudního dvora v Lucemburku.

"Plná transpozice dotčené směrnice byla dokončena přijetím příslušné vyhlášky. Ta vstoupila v účinnost 10. března," uvedl Hanzelka. Připomněl, že ještě předtím se evropské směrnici přizpůsobil zákon o civilním letectví a živnostenský zákon. O úplném zakomponování směrnice do českého práva prý bude komisi informovat úřad vlády zřejmě příští týden.

"Neprovedení směrnice může znamenat riziko, že důležité bezpečnostní prohlídky nebudou plně v souladu s normami Evropské unie," varovala komise s tím, že členské státy EU měly převést směrnici do národního právního řádu již do 20. října 2008. Učinilo to 25 zemí z celkových 27.

18.3. Cenu sudetských Němců dostane letos šéfka vyhnanců Steinbachová

Berlín (ČTK) - Letošní sudetoněmeckou Karlovu cenu dostane předsedkyně německého Svazu vyhnanců (BdV) Erika Steinbachová. Oznámilo to dnes na svých internetových stránkách Sudetoněmecké krajanské sdružení (SL), které každý rok ocenění pojmenované po císaři Karlu IV. uděluje. Cenu si podle něj Steinbachová vysloužila za své zasazení o to, že "bezprávní vyhnání Němců po druhé světové válce nezapadlo v zapomnění".

Mluvčí sudetských Němců Bernd Posselt a předseda SL Franz Pany vyzdvihli, že díky nadaci Centra proti vyháněním a nadaci Útěk, vyhnání, usmíření, v nichž se šéfka BdV angažovala, se podařilo tuto otázku zpracovat a dostat do povědomí veřejnosti.

Steinbachová cenu převezme na úvod tradičních sudetoněmeckých dnů, které se letos konají 22. a 23. května v Augsburgu.

Podle německých médií se tak sudetští Němci demonstrativně postavili za kontroverzní předsedkyni BdV, která v posledních měsících poutala pozornost sporem o obsazení místa v radě nadace Útěk, vyhnání, usmíření. Ta má spravovat chystané berlínské výstavní a dokumentační středisko nucených exodů ve 20. století, včetně poválečného vysídlení Němců z českého a polského území. Steinbachová chtěla v radě zasednout sama, proti se ale stavěli němečtí svobodní a sociální demokraté, kteří se obávali zhoršení vztahů s Polskem, kde je předsedkyně německých vyhnanců vnímána velmi negativně.

Steinbachová na křeslo v radě nakonec letos rezignovala výměnou za více zástupců BdV v tomto orgánu. SL už v minulosti pohrozilo, že bude projekt vysídleneckého centra bojkotovat, pokud se na něm nebude podílet i Steinbachová. Ta je zároveň poslankyní za německé křesťanské demokraty (CDU) kancléřky Angely Merkelové. V čele BdV stojí od roku 1998.

Sudetští Němci Evropskou cenou Karla IV. vyznamenávají osobnosti, které se podle nich nejvíce zasloužili o posílení spolupráce mezi národy a státy střední Evropy. V roce 2008 cenu dostal český publicista a aktivista v oblasti lidských práv Petr Uhl,

kteřý se sám prohlásil za rozhodného kritika poválečného vyhnání německého obyvatelstva z Československa.

V minulosti ji obdrželi také bývalí bavorští premiéři Franz Josef Strauss, Edmund Stoiber nebo naposledy Ioni Günther Beckstein. Šéfové vlády největší německé spolkové země jsou patrony sudetských Němců a tradičně hájí jejich požadavek na zrušení takzvaných Benešových dekretů, na jejichž základě byla početná německá menšina po druhé světové válce v Československu zbavena občanství a majetku.

Výroky obhajující práva sudetských Němců zazněly v minulosti i z úst Steinbachové. Například v roce 2003 prohlásila, že Benešovy dekrety - pokud se týkají vyhnání a vyvlastnění sudetských Němců - musejí být zrušeny. Za kardinální chybu Evropské unie označila skutečnost, že neučinila z dekretů zvláštní téma v rámci vstupních rozhovorů s Českou republikou. V nedávném rozhovoru pro Český rozhlas šéfka BdV vyzvala českého prezidenta Václava Klause, aby oficiálně pozval vysídlené sudetské Němce do jejich někdejší vlasti.

19.3. Češi předali Kosovanům ochranu citlivého srbského památníku

Priština/Praha (ČTK) - Čeští vojáci sloužící v rámci Severoatlantické aliance v Kosovu (KFOR) předali ve čtvrtek ochranu citlivého srbského památníku bitvy na Kosově poli z roku 1389 do rukou kosovských policistů. Prohraná bitva znamenala pro Srbsko pád do područí Osmanské říše, dodnes však pro něj symbolizuje kolébkou národa, státnosti a víry. Srbové proto převzetí ostrahy objektu kosovskými Albánci kritizují. O předání ochrany památníku dnes informovalo ministerstvo obrany ČR.

"Mírové síly KFOR si jsou vědomy, že střežení historických, kulturních a náboženských památek je v Kosovu velice citlivou otázkou. Právě proto bylo předání pečlivě připravováno a realizováno. Předání ochrany památníku je dalším krokem k normalizaci situace v Kosovu," prohlásil za síly KFOR generál Seppo Toivonen.

Po skončení bojů v Kosovu v červnu 1999 převzaly síly KFOR také ochranu srbských kulturních památek. Čeští vojáci převzali ochranu památníku v prištinské čtvrti Vranjevac od slovenského kontingentu začátkem letošního roku.

Kosovo, původně jihosrbská provincie, vyhlásilo v únoru 2008 nezávislost na Bělehradu. Doposud jej uznalo jako samostatný stát 65 ze 192 členských zemí OSN, Česko tak učinilo v květnu 2008. S kosovskou samostatností nesouhlasí kromě Srbska například Slovensko či Rusko.

K předání správy nad památníkem Gazimestan z roku 1953 došlo den po šestém výročí nejhorších etnických nepokojů od konce války v Kosovu. Kosovští Albánci tehdy vyhnali tisíce Srbů z domovů, srážky si vyžádaly desítky mrtvých a stovky zraněných, 35 kostelů a klášterů se ocitlo v plamenech.

20.3. Ruský tisk: Odzbrojovací smlouva Rusko-USA bude podepsána v Praze

Moskva (ČTK) - Nová rusko-americká odzbrojovací smlouva bude podepsána na začátku dubna v Praze. S odvoláním na diplomatické zdroje blízké jednání to dnes napsal ruský list Kommersant. Mluvčí českého ministerstva zahraničí ale ČTK tuto informaci nepotvrdil.

"Vybrali si Prahu, a nikoli Kyjev jako místo podpisu," tvrdí deník. Podle zdrojů, na něž se odvolává, "se Američané vyslovili proti Kyjevu, jehož kandidaturu navrhl ukrajinský prezident Viktor Janukovyč".

Spojené státy prý zatím přesně nevědí, s jakou novou vládou na Ukrajině budou mít co do činění a nechtějí prý nějaké rychlé sblížení s Kyjevem. "My (Rusové) jsme ale proti výběru ukrajinské metropole nebyli," uvedl podle Kommersantu anonymní zdroj obeznámený s jednáním.

Podpis dohody v Praze je jistý "téměř na sto procent", tvrdí i list Moskovskij komsomolec s odvoláním na zdroj z ruské delegace. Podle něj by se Medveděv měl do české metropole vydat hned po návštěvě Slovenska naplánované na 6. a 7. dubna.

Žádné oficiální vyjádření ohledně místa a termínu podpisu připravované dohody však nezaznělo během návštěvy šéfky americké ministryně zahraničí Hillary Clintonové, která ve čtvrtek a v pátek v Moskvě jednala o odstranění posledních překážek na cestě k uzavření dohody. "Nechceme spěchat," vysvětlila Clintonová s tím, že nejprve by vyjednávači měli ohlásit, že svou práci dokončili, a pak přijde na řadu výběr termínu a místa podpisu dohody. Podle šéfů diplomacií obou zemí zbývá dokončit jen technické aspekty smlouvy, podrobností se však zdrželi.

Mluvčí českého ministerstva zahraničí Filip Kanda dnes ČTK řekl, že Černínský palác nikdo o pořádání takové schůzky oficiálně nepožádal. Neví ani o tom, že by podobnou žádost obdržela jiná česká instituce jako například Hrad.

Předpokládá se, že smlouva by měla být hotova před washingtonskou konferencí o jaderné bezpečnosti, začínající 12. dubna. Na obě velmoci připadá 95 procent světového jaderného arzenálu.

Nová smlouva by také měla být prvním hmatatelnějším výsledkem "nového startu" rusko-amerických vztahů, ohlášeného krátce po loňském nástupu prezidenta Baracka Obamy do Bílého domu.

Dohoda má nahradit smlouvu o omezení stavu strategických zbraní (START) z roku 1991. Medveděv a Obama se již loni v červenci předběžně dohodli, že sníží počet jaderných hlavic na nosičích na 1500 až 1675 kusů na každé straně a počet nosičů na 500 až 1100. Rozhovory původně měly být do prosince dokončeny, ale termín dohody se opakovaně oddaloval, i kvůli sporům o americkou protiraketovou obranu, započítávání hlavic a způsobům kontroly.

Moskva od počátku ostře protestovala proti plánům předchozího amerického prezidenta George Bushe vybudovat v Česku protiraketový radar a v Polsku rozmístit protiraketové střely. Od těchto plánů Obama sice ustoupil, ale Moskvu znepokojuje případné rozmístění prvků protiraketové obrany USA na Balkáně, a tak trvá na vyjádření vazby mezi strategickými zbraněmi a protiraketovou obranou i v nové smlouvě. To by však podle pozorovatelů mohlo hrozit problémy při ratifikaci. Zřejmě i proto vazba mezi útočnými a obrannými zbraněmi, na níž trvá Moskva, prý nemá být vyjádřena přímo v textu smlouvy, ale v ruském prohlášení, že Rusko může od smlouvy odstoupit, pokud protiraketová obrana ohrozí strategickou rovnováhu sil.

22.3. Premiér se sešel s princem Charlesem

Působení občanských iniciativ a jejich role ve společnosti patřily k ústředním tématům dnešního setkání předsedy vlády Jana Fischera a prince Charlese v Lichtenštejnském paláci. Hovořili také o životním prostředí. V této souvislosti se princ Charles např. zajímal o to, jak téma ekologie reflektují domácí média. Podle ministerského předsedy Jana Fischera je český tisk „dobrým hlídacím psem“.

Premiéra zaujaly informace o Nadaci Prince z Walesu a roli, kterou sehrává při podpoře zejména lokálních občanských iniciativ v oblasti udržitelného rozvoje a životního prostředí. Prostřednictvím české ambasády v Londýně se bude zajímat o praktické zkušenosti nadace a možnosti jejich aplikace v tuzemských podmínkách.

Princ Charles mj. ocenil doporučení, které již o víkendu dostal od premiéra, když se zajímal o pozoruhodná místa v Praze. Tím tipem bylo pražské židovské město a Staronová synagoga, kterou také v neděli s chotí Camillou navštívil.

24.3. Nová rusko-americká smlouva START může být podepsána v Praze

Washington/Moskva/Praha (ČTK) - Spojené státy dnes neoficiálně sdělily, že chtějí smlouvu s Ruskem o omezení jaderných arzenálů podepsat v Praze. Dokument je krátce před dokončením, uvedly zároveň s odvoláním na nejmenované představitele americké administrativy agentury AP a AFP. Washington je podle nich proto v kontaktu s Prahou i Moskvou. Moskva se ale zatím zdržela komentáře. České ministerstvo zahraničí ČTK sdělilo, že Američané Českou republiku požádali, aby ceremonii česká metropole hostila.

Podle Jiřího Beneše z tiskového odboru Černínského paláce Praha s americkým návrhem souhlasí. Česká diplomacie nyní věc konzultuje s Američany, ti smlouvu ještě domlouvají s Rusy.

"Praha je místem, kde prezident (Barack Obama) přednesl loni na jaře projev o kontrole jaderných zbraní a svou vizi o jejich nešíření, a právě tam jsme vždy chtěli uspořádat podpis," dodal podle AFP k připravované ceremonii nejmenovaný vysoce postavený americký činitel.

Kancelář ruského prezidenta i ruská diplomacie informace o možném podpisu smlouvy v Praze nekomentují. "Zatím to nemůžeme potvrdit, nemáme to oficiálně," řekli dnes ČTK představitelé tiskového oddělení Kremlu, podobně jako ministerstva zahraničí. Obě instituce slibují, že případné oficiální stanovisko by hned zveřejnily na svých internetových stránkách.

Odzbrojovací smlouva, která naváže na historickou dohodu START z roku 1991, bude prvním konkrétním výsledkem Obamovy vize světa bez jaderných zbraní, již americký prezident vyhlásil loni právě v Praze.

Pokud by se vyjednávačům podařilo smlouvu dokončit v nejbližších dnech, mohla by být v Praze podepsána začátkem dubna, tedy takřka na den přesně rok po Obamově pražském projevu, napsal dnes český list Hospodářské noviny.

Předseda českého Senátu Přemysl Sobotka dnes prohlásil, že by ho těšilo, pokud by Praha byla centrem a dějištěm "částečné odzbrojovací smlouvy mezi Ruskem a Spojenými státy". Současně poznamenal, že ho "výrazně netěší", že USA loni zrušily dohodu s ČR o vybudování americké radarové základny v ČR. Proti vzniku takové základny Moskva důrazně protestovala.

Na podepsání nové smlouvy, navazující na START, se prezident Obama a jeho ruský protějšek Dmitrij Medveděv dohodli už loni v červenci. Již tehdy se psalo o tom, že místem podpisu by mohla být Praha, zároveň se však mluvilo například také o Helsinkách, Oslu či Stockholmu. Před několika dny se objevila informace, že zájem projevila Ukrajina, což by vyhovovalo i Rusům, ale Bílý dům Kyjev odmítl.

Minulý týden ruský list Kommersant napsal, že nová rusko-americká odzbrojovací smlouva bude podepsána počátkem dubna v Praze. Ve stejném duchu se vyjádřil i deník Moskovskij komsomolec, podle něhož je podpis dokumentu v Praze jistý "téměř na sto procent". Medveděv by se měl do české metropole vydat hned po návštěvě Slovenska naplánované na 6. a 7. dubna, napsal ruský list. Tento termín Medveděvovy návštěvy Slovenska dnes potvrdila ČTK kancelář slovenského prezidenta v Bratislavě.

Žádné oficiální vyjádření ohledně místa a termínu podpisu připravované odzbrojovací smlouvy však nezaznělo během návštěvy americké ministryně zahraničí Hillary Clintonové, která minulý týden jednala v Moskvě o odstranění posledních překážek na cestě k uzavření dohody. Podle ní by vyjednávači měli nejprve ohlásit, že svou práci dokončili, a pak přijde na řadu výběr termínu a místa podpisu. Podle šéfů diplomacií obou zemí zbývá dokončit jen technické aspekty smlouvy.

Předpokládá se, že smlouva by měla být hotova před washingtonskou konferencí o jaderné bezpečnosti, která začne 12. dubna. Na obě velmoci připadá 95 procent světového jaderného arzenálu.

24.3. Kreml: Smlouva je dohodnuta, podepsat by se měla v Praze

Moskva (ČTK) - Rusko a USA se už dohodly na nové odzbrojovací smlouvě a jejím podpisu v Praze. Uvedly to ruské agentury s odvoláním na zdroj v Kremlu.

"V současné době všechny dokumenty potřebné k podpisu nové smlouvy o strategických útočných zbraních jsou už dohodnuty," citovaly nejmenovaného představitele Kremlu agentury ITAR-TASS, RIA Novosti a Interfax.

Ještě minulý týden šéfové diplomacií obou zemí Hillary Clintonová a Sergej Lavrov hovořili v Moskvě jen o tom, že smlouva je blízko, ale je ji třeba ještě technicky dokončit. Až pak podle ministrů měl přijít na řadu výběr místa a termínu.

Záměr Ruska a USA podepsat smlouvu o jaderném odzbrojení v české metropoli mezitím potvrdil Pražský hrad; prezident Václav Klaus s konáním schůzky souhlasí. Ruský velvyslanec dnes zavítal do pražské prezidentské kanceláře, kde o záměru informoval a sdělil i termín ceremoniálu. Ten však má být zveřejněn "po vzájemné dohodě všech tří stran".

Nová smlouva by měla být prvním hmatatelnějším výsledkem "nového startu" rusko-amerických vztahů, ohlášeného krátce po loňském nástupu prezidenta Baracka Obamy do Bílého domu.

Dohoda má nahradit smlouvu o omezení stavu strategických zbraní (START) z roku 1991. Medveděv a Obama se již loni v červenci předběžně dohodli, že sníží počet jaderných hlavic na nosičích na 1500 až 1675 kusů na každé straně a počet nosičů na 500 až 1100. Rozhovory původně měly být do prosince dokončeny, ale termín dohody se opakovaně oddaloval, i kvůli sporům o americkou protiraketovou obranu, započítávání hlavic a způsobům kontroly.

Moskva od počátku ostře protestovala proti plánům předchozího amerického prezidenta George Bushe vybudovat v Česku protiraketový radar a v Polsku rozmístit protiraketové střely. Od těchto plánů Obama sice ustoupil, ale Moskvu znepokojuje případné rozmístění prvků protiraketové obrany USA na Balkáně, a tak trvá na vyjádření vazby mezi strategickými zbraněmi a protiraketovou obranou i v nové smlouvě. To by však podle pozorovatelů mohlo hrozit problémy při ratifikaci.

Podrobnosti dosažené dohody dosud nejsou známy, ale podle ruských médií vazba mezi útočnými a obrannými zbraněmi, na niž trvá Moskva, prý nemá být vyjádřena přímo v textu smlouvy, ale v ruském prohlášení, že Rusko může od smlouvy odstoupit, pokud protiraketová obrana ohrozí strategickou rovnováhu sil.

25.3. Premiér Fischer vede českou delegaci na summitu EU

Evropští státníci řeší pomoc zadluženému Řecku.

Zasedání Evropské rady je plánováno jako dvoudenní a jednání probíhá poprvé plně za podmínek Lisabonské smlouvy. Vede je tak stálý předseda ER Herman Van Rompuy. Na programu summitu je diskuse na téma Evropa 2020 – nová strategie pro zaměstnanost a růst. Mezi další témata patří zhodnocení Kodaňské konference a tzv. exit strategie jednotlivých členských států. Hlavním tématem summitu je však bezesporu pomoc předluženému Řecku.

Premiér Fischer před začátkem jednání uvedl, že Česká republika podporuje vznik mechanismu, který by zajistil půjčky zadluženému Řecku od jednotlivých členských zemí eurozóny. Tyto země budou mít v nadcházející debatě rozhodující slovo. Česká republika a ostatní země, které euro buď ještě nepřijali, nebo stojí mimo eurozónu,

požadují, aby s nimi byla případná rozhodnutí konzultována. Premiér se před jednáním sešel ještě se zástupci zemí Visegrádské čtyřky, aby doladili společný postup.

26.3. Fischer informoval Merkelovou o stížnostech řidičů na Němce

Brusel (ČTK) - Český premiér Jan Fischer dnes na summitu EU v Bruselu informoval německou kancléřku Angelu Merkelovou o stížnostech na kontroly českých řidičů v Německu a na údajně špatné zacházení s českými cestujícími na německých letištích. Merkelová Fischerovi přislíbila, že se na celý problém "zeptá" a případně bude hledat řešení. Už dříve však německé úřady české stížnosti na nepřiměřené kontroly několikrát odmítly.

"O těch stížnostech vím, považuji to za problém a proto jsem využil příležitosti, že jsem o tom informoval německou kancléřku Angelu Merkelovou. Vyslechla si to se vší pozorností a vážností a sdělila mi, že je připravena zkrátka a dobře se na to podívat, zeptat a případně hledat řešení," uvedl Fischer na závěrečné tiskové konferenci po jednání summitu.

Češi si stěžují především na silniční kontrolu v sousedním Bavorsku, přičemž na české instituce se obrátila již více než stovka řidičů, zhruba 25 řidičů si podle ministerstva vnitra stěžovalo na rakouskou policii. Lidé si stěžují na důkladné prohlídky, k nimž patří i kontrola osobních věcí včetně osobní prohlídky. Někteří museli dokonce na místě odevzdat vzorek moči.

Německé i bavorské úřady už dříve tvrzení o nepřiměřenosti kontrol popíraly. Šéfové diplomacií Česka a Německa Jan Kohout a Guido Westerwelle se při nedávném jednání shodli, že tyto kontroly sice neodporují schengenské dohodě, některé případy jsou ale v rozporu s jejím duchem. Westerwelle slíbil, že se jimi bude německá vláda zabývat. Dosavadní předseda ODS Mirek Topolánek je naopak označil za šikanu Čechů a žádal od Berlína nebo Mnichova omluvu.

26.3. Bílý dům: Smlouva START bude podepsána 8. dubna v Praze

Washington (ČTK) - Novou rusko-americkou smlouvu o omezení strategických zbraní podepíší americký prezident Barack Obama a ruský prezident Dmitrij Medveděv 8. dubna v Praze. Prezident USA dnes na tiskové konferenci ve Washingtonu oznámil, že konečný text smlouvy formálně schválil v dnešním telefonickém rozhovoru s prezidentem Medveděvem.

Dokument má omezit počet rozmístěných strategických nosičů jaderných zbraní - tedy raket, letadel a ponorek - na 700 kusů na každé straně, počty jaderných hlavic se sníží recipročně na 1550.

Po roce intenzivních rozhovorů se Spojené státy a Rusko dohodly na nejrozsáhlejší smlouvě o kontrole zbrojení za posledních dvacet let, řekl Obama. "Jsem rád, že rok po mé návštěvě v Praze souhlasila Česká republika - blízký přítel a spojенец USA - s hostitelstvím podpisu smlouvy," dodal.

Připomněl, že od nástupu do prezidentského úřadu se snažil o nový start ve vztazích s Ruskem. "Spolupracujeme v Afghánistánu, koordinujeme naše hospodářské úsilí prostřednictvím skupiny G 20, vyvíjíme společný tlak na Írán, aby dodržoval své závazky," uvedl.

Podle zdrojů Bílého domu smlouva nijak neomezuje plány USA na vybudování systému protiraketové obrany, vůči němuž je Rusko silně kritické. Rusko se sice pokoušelo blokující ustanovení do textu prosadit, ale smlouva nakonec podle informovaných zdrojů nijak nelimituje testování, vývoj ani rozmístění protiraketového

štitu. Neblokuje ani vývoj plánovaných amerických konvenčních raket dlouhého doletu.

Prezident Obama na tiskové konferenci prohlásil, že smlouva "zachovává pružnost, kterou potřebujeme k ochraně a posílení naší národní bezpečnosti a k zajištění pevných závazků vůči bezpečnosti našich spojenců". Ministr obrany Robert Gates doplnil, že Rusko má možnost se do plánů na vybudování protiraketové obrany zapojit.

Obama zdůraznil, že dokončení smlouvy je rovněž signálem ostatnímu světu, že USA a Rusko hodlají jít v čele úsilí o nešíření jaderných zbraní. "Posilujeme naši globální snahu zastavit šíření těchto zbraní a zajistit, aby ostatní státy plnily své závazky," řekl Obama.

Připomněl, že týden po pražském podpisu se ve Washingtonu uskuteční setkání vedoucích představitelů víc než 40 zemí o nešíření jaderné výzbroje.

Aby smlouva vstoupila v platnost, musí projít ratifikačním procesem v americkém Senátu a ruské Státní dumě.

26.3. Praha bude 8. dubna hostitelem podpisu historické smlouvy

Washington/Moskva/Praha (ČTK) - Novou rusko-americkou smlouvu o omezení strategických zbraní podepíšou americký prezident Barack Obama a ruský prezident Dmitrij Medveděv 8. dubna v Praze. Prezident USA dnes na tiskové konferenci ve Washingtonu oznámil, že konečný text smlouvy formálně schválil v dnešním telefonickém rozhovoru s prezidentem Medveděvem.

Nová smlouva dává oběma státům sedm let na to, aby své strategické arzenály omezily zhruba o třetinu. Počet rozmístěných nosičů - letounů, raket a ponorek - se sníží na 700 kusů (spolu s nerozmístěnými celkem na 800 kusů), počet hlavic poklesne z nynějších 2200 na 1550.

"Jsem rád, že rok po mé návštěvě v Praze souhlasila Česká republika - blízký přítel a spojenec USA - s hostitelstvím podpisu smlouvy," řekl na tiskové konferenci americký prezident. Podle dnešního prohlášení Kremlu uzavření dohody představuje "přechod součinnosti Ruska a USA na vyšší úroveň rozvoje nových strategických vztahů".

Zatím nepřilíh zřejmá je návaznost nové smlouvy s americkým plánem na protiraketovou obranu. Agentura AP dnes s odvoláním na zdroje Bílého domu napsala, že dohoda americké plány nijak neomezuje. V dnešním prohlášení Kremlu se ale praví, že ve smlouvě bude "v právně závazné formě zakotveno stanovisko o vzájemné souvislosti strategických útočných a obranných zbraní", tedy protiraketové obrany.

Prezident Obama v této souvislosti na tiskové konferenci prohlásil, že smlouva "zachovává pružnost, kterou potřebujeme k ochraně a posílení naší národní bezpečnosti a k zajištění pevných závazků vůči bezpečnosti našich spojenců".

Mluvčí českého ministerstva zahraničí Filip Kanda ČTK řekl, že Česko je poctěno tím, že bude hostit událost takového historického a symbolického významu. Dodal, že Česká republika je připravena hostit podpisovou ceremonii, ale žádné podrobnosti kolem jejího konání nesdělil.

"Pro Českou diplomacii to žádný velký význam nemá, Praha bude místem, kde byla podepsána jedna z mnoha smluv. Pro Česko a jeho marketing ale ano. Úlohy hostitele se ujme dobře," řekl ČTK bývalý velvyslanec v USA a senátor Alexandr Vondra (ODS).

Vondra a expert ČSSD na zahraniční politiku Lubomír Zaorálek se shodli, že přítomnost Obamy a Medveděva Prahu zviditelní. Vondra si myslí, že Praha zvítězila

díky požadavku Spojených států, které chtějí podtrhnout, že Obama plní své sliby "do roka a do dne", a také kvůli tomu, že Česko je členem Severoatlantické aliance.

Šéf pražské policie Martin Červíček předběžně odhadl, že kvůli summitu bude v Praze nasazeno kolem 1000 policistů. Červíček dnes ČTK řekl, že pražští policisté již začali s přípravou bezpečnostních opatření. Podle něj se bude pražská policie na bezpečnostních opatřeních spolupodílet s ostatními útvary, především s ochrannou službou.

Mluvčí policejního prezidia Jan Melša dnes ČTK řekl, že bezpečnostní opatření budou reagovat na program schůzky a délku návštěvy. Doplnil, že policie je připravena zajistit maximální bezpečnost státníků bez ohledu na krátký čas, který zbývá do plánované schůzky.

Aby smlouva vstoupila v platnost, musí projít ratifikačním procesem v americkém Senátu a ruské Státní dumě. Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov dnes v Moskvě prohlásil, že ratifikační proces bude v Rusku "synchronizován" s ratifikací dohody v USA.

29.3. Premiér Jan Fischer jednal se slovenským premiérem Robertem Ficem

Setkání se uskutečnilo ve vile někdejšího československého prezidenta Edvarda Beneše v Sezimově Ústí.

Mezi hlavní témata rozhovoru obou premiérů patřily především bilaterální vztahy, vzájemná spolupráce a kooperace v rámci Evropské unie i visegrádské skupiny. Předsedové vlád obou států hovořili též o energetice, především o výstavbě nového atomového reaktoru jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích.

Dalším bodem společného jednání byla otázka spolupráce při budování společné dopravní infrastruktury v rámci dálničního propojení továren korejské automobilky Kia v Nošovicích a Žilině.

Jan Fischer a Robert Fico hovořili také o vnitropolitické situaci v České i Slovenské republice. V obou zemích se budou letos konat parlamentní volby. Toto jednání bylo tedy zároveň poslední bilaterální schůzkou předsedů vlád České republiky a Slovenska před těmito volbami. Premiéři se v rámci rozhovoru dostali také k tématu dubnových voleb v Maďarsku, které by mohly mít vliv na politickou situaci na Slovensku.

Podle obou předsedů vlád jsou vzájemné vztahy České republiky a Slovenska na vynikající úrovni. „Dobré vztahy fungují nejen na poli politických špiček, ale i na poli regionálním, v oblasti vědy i mezi občany,“ uvedl na tiskové konferenci český premiér Jan Fischer. Podle slovenského předsedy vlády Roberta Fica je nynější kvalita vztahů mezi oběma zeměmi vyšší než za období federace.

29.3. Jan Fischer se setkal s admirálem Jamesem G. Stavridisem

Předseda vlády se dnes setkal s vrchním velitelem spojeneckých sil NATO.

Na jednání admirál Stavridis uvedl, že cílem jeho návštěvy je podpořit a ocenit působení českých jednotek v rámci spojeneckých misí. „Česká republika za jedenáct let svého členství v NATO prokázala, že není pasivním konzumentem společné bezpečnosti, ale aktivním přispěvatelem k jejímu budování, a za to vám patří velké ocenění“, uvedl admirál Stavridis.

Práce a působení českých jednotek patří podle admirála v Kosovu i v Afghánistánu k těm nejlepším. S premiérem Fischerem dále diskutovali o situaci v regionu obecně, zejména pak o roli Pákistánu v procesu stabilizace, o nové Strategické koncepci NATO, která je momentálně v procesu přípravy a o strategii postupu v Afghánistánu

se zaměřením na posílení civilní složky. Na závěr admirál Stavridis opětovně poděkoval české vládě za její přetrvávající angažovanost v spojeneckých projektech.

29.3. Brusel víza pro Kanadány kvůli jejich sporu s ČR zatím nenavrhne

Brusel (ČTK) - Evropská komise zatím členským zemím Evropské unie nenavrhne, aby zavedly víza pro kanadské diplomaty. ČTK to dnes řekla eurokomisařka pro vnitro Cecilia Malmströmová. Tímto krokem ještě před časem Brusel hrozil kvůli tomu, že Kanada obnovila vízovou povinnost pro Čechy.

Komise loni na podzim v analýze česko-kanadského sporu uvedla, že doporučí zemím EU, aby zavedly víza pro kanadské diplomaty, pokud nebudou do konce roku splněny určité podmínky.

Šlo o zjednodušení procesu vydávání víz pro Čechy, což se otevřením konzulárního oddělení v Praze stalo, neboť předtím museli čeští občané pro víza jezdit do zahraničí, nejčastěji do Vídně. Druhou podmínkou bylo vypracování jakési "cestovní mapy" vedoucí k návratu k bezvízovému styku.

"Nyní to neuděláme," řekla komisařka na dotaz, zda přijde s návrhem na zavedení víz pro držitele kanadských diplomatických a služebních pasů. O tom se podle dřívějších očekávání mělo jednat na dubnovém zasedání ministrů vnitra.

O situaci jednala v půlce března v Praze skupina českých, kanadských i komisních expertů. Český diplomat seznámený s tímto jednáním řekl, že je sice možná vidět světýlka na konci pomyslného tunelu, ale stav je zatím pro Prahu stále neuspokojivý. Kanadané totiž na jednání uvedli, že by se mělo nakonec dospět k zrušení víz a že budou pracovat na změnách tamního azylového systému, jenže to může trvat řadu let.

31.3. Ministr Vondruška jednal se svým německým protějškem

Spolkový ministr dopravy, výstavby a rozvoje měst Peter Ramsauer se včera sešel s Rostislavem Vondruškou.

Hlavním tématem jednání byla Dunajská strategie a další vývoj česko-německého hraničního prostoru.

Dunajská strategie má členským zemím Evropské unie okolo Dunaje, ke kterým se řadí i Česká republika, pomoci čelit společným problémům. Do Dunajské strategie, která má být přijata během maďarského předsednictví v první polovině roku 2011, bude z členských států Unie zapojeno Německo, Rakousko, Slovensko, Česko, Maďarsko, Slovinsko, Rumunsko a Bulharsko. Mezi země, které nejsou součástí sedmadvacítky, bude patřit Chorvatsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Moldávie a Ukrajina. „Nastavení spolupráce se sousedními státy je důležité pro kvalitní rozvoj příhraničních regionů. Tyto regiony potřebují zvyšovat svoji konkurenceschopnost ale, zároveň je potřeba respektovat jejich rozdíly,“ uvedl ministr Vondruška.

Oba ministři též hovořili o podpoře hospodářsky slabých regionů v obou zemích. V České republice funguje v tomto ohledu dotační program ministerstva pro místní rozvoj s názvem Podpora rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů, který může poskytnout celkem 50 milionů korun ve formě dotací. Podle německého ministra Ramsauera má SRN také problematické regiony. „Určité hospodářské problémy a ztrátu ekonomicky aktivního lidského potenciálu pociťují především nové spolkové země,“ uvedl spolkový ministr.

Peter Ramsauer se včera sešel rovněž s českým ministrem dopravy Gustavem Slamečkou. Ministři dopravy České republiky a Spolkové republiky Německa jednali o možném propojení Prahy a Berlína vysokorychlostní železnicí.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

2.3. V4 chce zmírnit vízový režim se státy Východního partnerství

Budapešť (ČTK) - Státy visegrádské čtyřky (V4), tedy Česko, Polsko, Maďarsko a Slovensko, chtějí zmírnit vízový režim Evropské unie vůči postsovětským zemím sdruženým ve Východním partnerství. Usilují také o rozšíření spolupráce mezi unií a východoevropskými státy. Na tiskové konferenci v Budapešti to po dnešním rozšířeném summitu V4 prohlásil maďarský ministr zahraničí Péter Balázs.

Jednání V4 se podle Balázse zaměřilo na tři body - asistence při vyjednávání se zeměmi Východního partnerství, odstraňování překážek při obchodování se státy, které nejsou členy EU, a na zmírňování vízového režimu. "Chceme se soustředit na levnější víza například pro Ukrajinu a Moldavsko, a jejich snadnější získávání," prohlásil Balázs. Vedle těchto zemí jsou do Východního partnerství zapojeny také Arménie, Gruzie, Bělorusko, Ázerbájdžán.

"Země visegrádské čtyřky mají k takové spolupráci (s Východním partnerstvím) historické zkušenosti," řekl Balázs. Dodal, že před rozšířením Evropské unie v roce 2004 to byly právě země V4, které byly východními sousedy EU.

Projektem Východního partnerství, který odstartoval loni v květnu za českého předsednictví EU, chce evropská sedmadvacítka výrazně posílit spolupráci s šesti postsovětskými republikami. Brusel slibuje 600 milionů eur (asi 15,6 miliardy Kč) do roku 2013 oplátkou za politické reformy. Součástí projektu je vytvoření společenství Euronest jako meziparlamentní instituce, jejímiž členy by byli jak zástupci Evropského parlamentu, tak i poslanci šesti postsovětských států.

V4 se dnes také dohodla na otevření společného konzulátu v Kapském Městě v Jihoafrické republice. Podle Balázse je to otázkou dní, termín byl ale stanoven do konce března. V4 chce ve světě otevřít v budoucnu další společná zastoupení. Balázs v této souvislosti zmínil například indickou Bombaj, která prochází bouřlivým hospodářským růstem.

"Společné zastoupení v Kapském Městě je pilotní projekt, je to iniciativa České republiky a je to původně náš (český) generální konzulát, jehož budovu jsme nabídli visegrádským partnerům," řekl ČTK český ministr zahraničí Jan Kohout. Česko by podle ministra mělo zájem o oblasti, ze kterých se z ekonomických důvodů stahuje nebo kde otvírají zastoupení některé země V4. "Zajímavé jsou pro nás destinace jako například Sevastopol na Krymu nebo Bombaj."

Otevření dalších společných konzulátů bude záviset na úspěšnosti tohoto projektu v Kapském Městě. Podle Kohouta by ale do konce roku mohla zahájit činnost dvě až tři společná zastoupení.

Dnešního jednání ministrů zahraničí V4 se zúčastnili i zástupci zemí Východního partnerství, trojice pobaltských republik a Evropské komise.

Na okraj dnešního zasedání se Kohout sešel se zástupci Moldavska. Kišiněv požádal Českou republiku o podporu při vyjednávání o zmírnění vízové politiky a při získávání peněz v fondů Evropské unie.

3.3. Vzniklo nové velvyslanectví České republiky v Ázerbájdžánu

Česká republika otevřela v pondělí 1. března 2010 velvyslanectví v Ázerbájdžánu, v hlavním městě Baku.

Velvyslancem České republiky v Ázerbájdžánu se stal diplomat Radek Matula. České zastoupení v této oblasti dosud zajišťoval zastupitelský úřad v Gruzii. Otevření ázerbájdžánského velvyslanectví se uskutečnilo z důvodu strategické pozice této středoasijské země. Vede přes ni stavba plánovaného plynovodu Nabucco, který má zemím Evropské unie zajistit menší závislost na ruském plynu.

K 31. březnu tohoto roku dojde naopak ke zrušení zastupitelského úřadu v Angole a generálního konzulátu v Montrealu v Kanadě. České zájmy v Angole bude od dubna zastupovat velvyslanectví v Jihoafrické republice a v Kanadě zůstanou tři konzuláty a velvyslanectví v Ottavě. Uzavřením těchto dvou úřadů ušetří podle ministerstva zahraničních věcí Česká republika přibližně dvacet milionů ročně. Na základě již dřívějšího rozhodnutí vlády bude uzavřen také zastupitelský úřad v brazilském Sao Paulu, v australském Sydney a dále také v Zimbabwe a Kolumbii. Termín jejich zrušení má ministerstvo zahraničí teprve určit.

Podle ministra zahraničních věcí Jana Kohouta bude MZV usilovat o spolupráci zemí Visegrádské čtyřky v oblasti českého diplomatického zastoupení v Sydney. Budova, ve které zastupitelský úřad dosud sídlí, by byla prodána či pronajata a český generální konzul by tak mohl fungovat ve společné kanceláři společně se zástupci Slovenska, Polska či Maďarska. Stejná spolupráce již funguje mezi Českou republikou a Rakouskem v Egyptě a v hlavním městě Černé Hory Podgorici.

3.3. Kohout pro SZ: NATO by se mělo od misí vrátit k vlastní obraně

Berlín (ČTK) - Severoatlantická aliance by měla přehodnotit nasazování misí ve světě a vrátit se k teritoriální obraně. V rozhovoru pro dnešní Süddeutsche Zeitung to prohlásil český ministr zahraničí Jan Kohout. Mnichovský deník interview otiskl den před jeho pracovní návštěvou Berlína, kde by měl jednat i o plánované dostavbě jaderné elektrárny Temelín, proti níž se staví odpůrci atomové energetiky v sousedním Rakousku i Bavorsku.

NATO chce letos představit novou strategii, jak se vyrovnat s moderními hrozbami terorismu a kybernetických útoků. Podle Kohouta by však měl tento koncept směřovat spíše k posílení teritoriální integrity členských států a jejich solidarity. "Měli bychom také zaujmout jiný vztah k takzvaným expedičním misím NATO. Ty byly posledních deset let hlavní aktivitou. Měli bychom se vrátit ke kořenům NATO, tedy k teritoriální obraně," zdůraznil ministr.

Ocenil, že nový americký projekt protiraketové obrany, který nahradil plánovanou radarovou stanicí v Česku a silo s obrannými střelami v Polsku, zahrnuje celou alianci. Česká republika v něm podle něj bude hrát aktivní roli. Kohout však neočekává, že v ČR vznikne nějaký velitelský post, ale spíše post určený k výměně informací.

Ministr si je vědom, že zájmy Washingtonu jsou v současnosti jinde než v Evropě. "Od nás se očekává, že převezmeme odpovědnost za vlastní bezpečnost a že Evropa investuje prostředky do toho, aby se stala partnerem USA", a ne klientem, soudí šéf české diplomacie. NATO i EU proto podle něj musejí posílit své stávající instituce.

Bezpečnostní a unijní otázky by měly dominovat také jeho čtvrtěční návštěvě Berlína, kde bude mimo jiné jednat i se svým německým protějškem Guidem Westerwellem. Kohout předpokládá, že se diskuse stočí také k dostavbě Temelína, k níž se mnoho Němců zejména v bavorském pohraničí staví kriticky. "Ve vlastním zájmu a v odpovědnosti vůči našim občanům chceme, aby byl Temelín co nejbezpečnější," snažil se český ministr mírnit jejich obavy.

Zdůraznil, že pro Česko neexistuje žádná jiná energetická varianta než jádro, pokud si chce zachovat energetickou nezávislost a soběstačnost. Jaderná energetika podle něj nyní zažívá v Evropě renesanci a vnímá ji i jako příspěvek k ochraně ovzduší.

4.3. Kohout: Kontroly Čechů v Německu mohou odporovat duchu Schengenu

Berlín (ČTK) - Kontroverzní kontroly českých řidičů, které německá policie provádí v německém pohraničí, neporušují schengenskou dohodu, některé případy ale odporují jejímu duchu. Shodli se na tom dnes ministři zahraničí Německa a Česka Guido Westerwelle a Jan Kohout. Šéf německé diplomacie přislíbil, že se berlínská vláda těmito případy bude zabývat.

Německo zavedlo kontroly v třicetkilometrovém pásmu od hranic s Českem poté, co ČR vstoupila do schengenského prostoru bez hraničních kontrol uvnitř EU. České ministerstvo od té doby dostalo okolo 100 stížností českých řidičů na údajně přehnaně důkladné prohlídky zejména v Bavorsku, k nimž patří i kontrola osobních věcí včetně osobní prohlídky, ale i na arogantní chování policistů a celníků v civilu.

Předseda ODS Mirek Topolánek kvůli tomu v úterý obvinil německé orgány z šikany Čechů a žádal omluvu bavorské nebo německé vlády. Německé úřady ale již dříve kritiku odmítly.

Kohout dnes předal svému německému kolegovi jednu ze stížností, při níž byl český občan přinucen při kontrole odevzdat vzorek tělních tekutin.

"V našem pojetí je to skutečně porušení lidské důstojnosti a minimálně to odporuje duchu (schengenské dohody)," prohlásil Kohout. Westerwelle mu prý přislíbil, že stížnost předá německému ministru vnitra Thomasi de Maiziéremu a že se problém dostane na jednání spolkové vlády.

"Německo nemá nejmenší zájem, aby k nějakým podobným excesům docházelo," je přesvědčen Kohout, podle nějž má tato otázka "potenciál zbytečně narušovat naše jinak velice dobré vztahy".

"V žádném případě nepomýšlíme na diskriminaci občanů a občanek tak nádherné země, jako je Česko," ujišťoval na společné tiskové konferenci po jednání Westerwelle. Německo podle něj kontroly provádí proto, aby do země nepronikaly třeba drogy. Ač stovka stížností za dva roky při tak velkém množství kontrol podle něj není nijak závratné číslo, německá vláda bere stížnosti vážně a bude se jimi prý zabývat.

11.3. Visegrád se prý obává hrozby malého zastoupení v diplomacii EU

Brusel/Bratislava (ČTK) - Česká republika a Slovensko společně s Polskem a Maďarskem prý varují, že by se nemusely podílet na rodícím se diplomatickém sboru Evropské unie, pokud nedostanou spravedlivý podíl na moci v této vznikající službě. Napsal to dnes server EUObserver s odvoláním na materiál, který země visegrádské čtyřky (V4) vypracovaly.

"Na jednáních velvyslanců členských států žádná tak silná slova o 'neúčasti' na zahraniční politice nepadala. Já i mí kolegové ze států, které vstoupily do EU v posledních letech, jen vytrvale upozorňujeme na nutnost rovnoměrného zastoupení všech zemí," řekla ČTK česká velvyslankyně při EU Milena Vicenová.

"Případné nedostatečné zapojení (členských států) do formování a realizace politik by mohlo vést ke ztrátě jejich zájmu o zahraniční politiku EU a mohlo by i vyústit v rozšíření propasti mezi EU a národními politikami," píše se podle serveru v daném materiálu.

Podle V4 je nezbytné, aby se v rodícím se diplomatickém sboru zajistila geografická rovnováha mezi všemi členskými státy unie. Tento princip by měl být podle visegrádských zemí zapracován i do služebního řádu sboru, který by měl čítat několik tisíc lidí a kterému bude šéfovat ministryně zahraničí EU a současně místopředsedkyně Evropské komise Catherine Ashtonová.

"Slovensko prosazuje vytvoření takové zahraniční služby, kterou bychom mohli vnímat jako společné vlastnictví všech členských zemí, a ne jako další instituci, která si žije vlastním životem odtrženým od členských zemí," řekl ČTK mluvčí slovenského ministerstva zahraničí Peter Stano. "Služba má být doplňkem národních diplomacií, ne jejich náhradou," dodal s tím, že je třeba, aby byla při výběru zohledněna potřeba geograficky vyváženého zastoupení.

Podobně se vyjádřila i Vicensová. "Zeměpisná rovnováha musí být zajištěna na všech úrovních - tedy řídicí, středního managementu i na úrovni pracovní. Jenom služba, která zapojí opravdu vyrovnaně všechny členské státy, může být stabilním základem do budoucna," podotkla.

Názory V4 podle serveru podporuje řada zemí, jako třeba pobaltské státy, Bulharsko, Rumunsko, Kypr, Řecko, Malta či Portugalsko s Rakouskem.

Problém souvisí s tím, že do unijního diplomatického sboru by měla výraznou měrou přispět "svými lidmi" Evropská komise. Mezi nimi však jen menšinu tvoří experti z nových členských států 27členného bloku.

12.3. Ministr zahraničí Jan Kohout navštívil Zambii

Vicepremiér a ministr zahraničí ČR Jan Kohout podnikl oficiální návštěvu Zambie.

Ministr Jan Kohout se sešel se svým zambijským protějškem Kabingou Pandem a prezidentem Rupiah Bandou. Z jejich společného jednání vyplynulo, že Zambie má velký zájem o české investice svého rozvíjeného se hospodářství a infrastruktury.

„Doufáme, že tato návštěva posílí bilaterální vztahy mezi oběma zeměmi, zvláště ve vzájemném obchodu a mezinárodní spolupráci,“ prohlásil během jednání český ministr zahraničí. Zambijský prezident Banda podpořil naději na zlepšení vzájemných vztahů slovy „Česká republika má v Zambii dobré jméno a může pro vzájemnou spolupráci hodně nabídnout.“

Během své pracovní návštěvy ministr Jan Kohout také zahájil podnikatelský seminář v Lusace, jehož cílem je podpora ekonomických zájmů ČR v Zambii. Ve městě Livingstone pak otevřel výstavu „Krokodýlí slzy aneb Lozijská královská společnost 19. století očima Emila Holuba“.

Návštěva Jana Kohouta v Zambii je první návštěvou českého ministra zahraničí po 31 letech.

16.3. Diplomát ČR: Spor o pomník v Brně by se měl řešit dohodou s Rusy

Moskva (ČTK) - Od odvolání plánů na stavbu amerického radaru v Brdech se památník rudoarmějců v Brně-Králově Poli jeví jednou z citlivých otázek v česko-ruských vztazích. Chargé d'affaires Hynek Pejcha, který nyní vede české velvyslanectví v Moskvě, ale nepředpokládá, že by se problém mohl vyhrotit jako v případě dřívějšího konfliktu o pomník sovětským vojákům v Tallinnu. Nicméně nabádá k vyvarování se jednostranných kroků.

"Je to citlivá záležitost, která se řeší už od roku 2007," řekl ČTK Pejcha. Předpokládá, že po případném rozhodnutí městské rady o osudu brněnského pomníku se otázka dostane na pořad česko-ruské komise, která má péči o válečné hroby na starosti, a "bude řešena na základě dvoustranné dohody, a ne jednostranných kroků".

V dubnu 2007 nechala estonská vláda z centra Tallinnu odstranit sochu sovětského vojáka a přesunula ji na nedaleký vojenský hřbitov. Stěhování pomníku, který v očích mnoha Estonců symbolizoval půlstoletí nadvlády Moskvy, vyvolalo v zemi nejhorší nepokoje od získání samostatnosti v roce 1991, které si vyžádaly i život jednoho z demonstrantů. Protestovalo Rusko a ruská menšina v Estonsku, které stěhování

pomníku označovaly za "pokus o přepisování historie" a "hanobení společných dějin". Prokremelská mládež několik dní blokovala ambasádu Estonska v ruské metropoli.

Pejcha nepředpokládá, že by česko-ruský spor dospěl až tak daleko. Dění okolo brněnského pomníku sice podle něj ruská strana sleduje, ale zatím ani v souvislosti s blížícím se květnovým 65. výročím konce druhé světové války necítí nějaký zvýšený zájem.

Památník v Králově Poli je známý sporem o srp a kladivo, které v roce 2007 odstranil bývalý místostarosta. Radnice tyto symboly na památník vrátila. Ale proti se postavilo na 1500 lidí v podpisové výzvě, a tak letos městská rada rozhodla o odstranění symbolů. Nyní se zpracovává projekt na novou podobu památníku. Radu také čeká rozhodování o případném přenesení ostatků padlých na čestné pohřebiště na brněnském ústředním hřbitově.

Spor je podle diplomata nutno vidět v souvislosti s česko-ruskou smlouvou o péči o válečné hroby. "Česká strana veškeré povinnosti, které vyplývají z této mezivládní dohody, plní. Sovětské válečné hroby na území ČR jsou obecně ve velmi dobrém stavu, i díky péči ministerstva obrany ČR," zdůraznil. "Pomník v Králově Poli je jedinou otevřenou kauzou," dodal.

Ale i místní samospráva a brněnský magistrát podle něj postupují s vědomím kontextu česko-ruských vztahů, a tak je přesvědčen, že otázka se vyřeší i z hlediska všech požadavků českého práva a mezivládní smlouvy.

Pokud jde o péči o válečné hroby, Pejcha připouští "jistou disproporci": o sovětské hroby se stará česká strana, stejně jako o hroby československých legionářů v Rusku. Ty většinou nejsou v dobrém stavu a dílčí zlepšení z poslední doby se jeví zásluhou české strany.

"Na ruské straně nejsou vytvořeny finanční mechanismy, které by péči o hroby na Sibíři napomáhaly. Nicméně vstřícnost ruské strany se zlepšuje," uvedl Pejcha. I v Rusku se mění politické hodnocení sibiřské anabáze legionářů, a tak na rozdíl od situace před 15 či ještě deseti lety už ruská strana přinejmenším nebrání obnově památníků.

Loni v listopadu v Nižním Tagilu na Urale byl odhalen další památník československým legionářům, kteří zde padli v bojích následujících po bolševické revoluci. Podle místopředsedy legionářské obce Jindřicha Sitty se dosud podařilo obnovit pět z více než tří stovek památníků rozsetých po celém Rusku.

Památník 67 padlým legionářům byl v Nižním Tagilu původně postaven již v roce 1919, ale sovětské úřady jej posléze odstranily. Obnoven mohl být až po devadesáti letech. O rok dříve byl odhalen obnovený památník legionářům v Jekatěrinburgu, kde se původně na stavbu složili místní občané. Ale po nástupu bolševiků k moci nesměl být dokončen.

Nejpočetnější a nejvýznamnější z dobrovolnických vojenských jednotek Čechů a Slováků za dob první světové války byly legie v Rusku. Po bolševickém převratu měly být tyto jednotky přesunuty do Francie. Ale během dramatického přesunu se legie často střetávaly s bolševickými vojsky, která usilovala o jejich odzbrojení. Tyto střety záhy přerostly v otevřený konflikt. Cestou přes Sibíř do Vladivostoku legie svedly řadu vítězných bitev a dobyly několik měst, kde byly často vítány jako osvoboditelé. Postupně se probjovaly až do Vladivostoku, odkud se v letech 1919 a 1920 po moři dopravily do vlasti. Celkem bylo v Rusku na 60.000 legionářů, z nichž více než 4100 padlo.

16.3. Brusel vyhlásil nové konkurzy na úředníky institucí EU

Brusel (ČTK) - Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) dnes vyhlásil nové konkurzy na dobře placená místa v institucích Evropské unie. Zúčastnit se jich mohou i Češi či Slováci, stejně jako další občané zemí EU.

Výběrová řízení by se podle Bruselu měla odlišovat od předchozích konkurzů, které byly vypisovány v minulých letech ve spíše nepravidelných intervalech. V nich museli kandidáti navíc nejprve odpovídat mimo jiné na vědomostní otázky z dějin EU.

Nyní bude výběrový proces pravidelně probíhat každoročně a zaměřen bude víc na hodnocení konkrétních schopností pro tu či onu pozici. Výrazně se zkrátí délka řízení - z dosavadních až dvou let na pět až devět měsíců.

Vzhledem k tomu, že se EU v roce 2004 a 2007 rozšířila o dalších 12 zemí včetně Česka a Slovenska, tak řada konkurzů v minulých letech byla otevřena hlavně občanům z nově přijatých zemí.

Cílem bylo, aby se zvýšilo jejich zastoupení v unijních institucích. Nyní se unie zase postupně vrací zpět k soutěžím, které budou otevřeny lidem ze všech jejích států, i když Brusel nevylučuje, že by některá řízení v budoucnu mohla být opět cílena na konkrétní národnosti.

První nová výběrová řízení, která dnes byla vyhlášena, jsou určena pro uchazeče s vysokoškolským vzděláním. EU má zájem hlavně o experty na evropskou administrativu, právo, ekonomii, informační technologie a audit.

Lidé se mohou přihlásit do 15. dubna. Následovat budou i konkurzy na asistenty a různé jazykové experty.

"Na pracovním trhu s neustále sílící konkurencí musí být evropské orgány schopny přilákat širokou škálu těch nejlepších uchazečů," podotkl před několika dny eurokomisař Maroš Šefčovič při představování reformy.

Základní plat euroúředníků bez příplatků se pohybuje zhruba od 2500 eur (64.000 korun) až po téměř 18.000 eur (460.000 korun) u těch nejvýše postavených.

17.3. Zpravodaji České televize Rusko neprodlouží vízum

Rusko se pomstilo České republice za půl roku staré vyhoštění ruského „novináře“. Ruské ministerstvo zahraničí neprodloužilo zpravodajovi České televize v Moskvě Josefu Pazderkovi vízum. Je to zřejmě odvěta za letní vyhoštění ruského zpravodaje listu Parlamentskaja gazeta z Prahy.

Vízum Pazderkovi končí 19. února a k opuštění Ruska dostane zhruba měsíc. Šéfredaktor zpravodajství České televize Michal Petrov serveru Novinky.cz řekl, že Pazderka měl v Rusku končit ke konci roku. „Česká televize se zjevně stala obětí pokračování studené války, a to je podle mě nepřijatelné nejen pro Českou televizi, ale v kontextu evropské žurnalistiky vůbec,“ řekl Petrov. „Bylo to nečekané a hledáme ihned řešení. Nemáme moc času,“ dodal Petrov.

Od vyhoštění Rusa z Prahy ale Moskva prodloužila bez problémů víza zpravodajům jiných médií. Pazderka v roce 2000 a 2001 pracoval v Čečensku jako humanitární pracovník. Otázce Čečenska a dalších neklidných oblastí na Kavkaze se věnoval i jako reportér České televize. Pazderka před necelými čtyřmi roky v Rusku vystřídal svého kolegu Jana Moláčka, kterému ruské úřady také neprodloužily akreditaci.

Moláček tehdy včas oficiálně požádal o její prodloužení, ruské úřady mu ale krátce před jejím vypršením bez udání důvodu sdělily, že jeho žádost byla zamítnuta. Podle médií to byl i tehdy odvetný krok ruské strany poté, co musel činnost v České republice ukončit ruský „zpravodaj“ vládní tiskové agentury RIA Novosti Leonid Sviridov.

22.3. Kohout: Velvyslankyni Vicenovou Fischerova vláda odvolávat nebude

Brusel (ČTK) - Současná úřednická vláda Jana Fischera nebude odvolávat českou velvyslankyni při EU Milenu Vicenovou. V Bruselu to dnes řekl šéf diplomacie Jan Kohout. Ten nyní hodlá připravit plán střídání velvyslanců na vysokých postech. Rozhodovat o něm ale bude až kabinet, který vznikne po květnových volbách. Zda navrhne změnu i na postu v Bruselu, Kohout říci nechtěl.

O tom, že Kohout chce současnou velvyslankyně při EU odvolat, informoval v minulých dnech týdeník Respekt. Ministr to dnes nechtěl potvrdit, ale ani to nevyvrátil. Po setkání s Vicenovou v Bruselu pouze řekl, že spolu mají korektní dohodu, o jejíž podrobnostech ale nechtěl s novináři hovořit.

Podotkl pouze, že hodlá připravit seznam pro personální změny na důležitých zahraničních postech, který předloží svému nástupci v příští vládě. "To jest, aby příští vláda o těchto postech rozhodla," dodal.

Na dotaz, jestli se to bude týkat i české velvyslankyně při EU, jasně neodpověděl. "Prostě tato vláda paní velvyslankyni Vicenovou odvolávat nebude," prohlásil Kohout. Právě Kohouta Vicenová v Bruselu vystřídala na přelomu roku 2007 a 2008.

Informace, které se v souvislosti s osudy Vicenové v minulých dnech objevily v českých médiích, označil za spekulace. Za mýtus označil to, že by jí chtěl odvolat kvůli neschopnosti, jak to zmínil Respekt. "První mýtus, který se vytvářel a velmi nefér byl ten, že paní velvyslankyně nezvládala své úkoly. To je velká lež a velká faleš," řekl.

Za další mýtus označil, že by v jeho případě mohlo jít o pomstu. Vicenovou totiž do Bruselu vybrala vláda Mirka Topolánka, která Kohouta, který nyní ve vládě zastupuje ČSSD, odvolala. "Paní velvyslankyně nebyla tou, která by mě odvolávala, ta, která by sama sebe jmenovala. To je prostě od samého začátku falešná úvaha," řekl Kohout novinářům.

"Máme mezi sebou určitou dohodu, o které vás ale nebudeme o jejích detailech seznamovat," řekl o dnešním jednání s Vicenovou o její budoucnosti.

Česká diplomacie má kolem 120 misí v zahraničí, podotkl Kohout. Při obvyklém intervalu střídání tak na každý rok připadá kolem 30 až 40 personálních změn na rok. "Rozhodl jsem se, že připravím návrh, seznam určitých důležitých postů ke střídání v tomto roce, který potom předložím nebo předám budoucímu ministrovi zahraničních věcí," řekl.

V balíku by mohlo být i obsazení mise na Ukrajině. Dosavadní velvyslanec Jaroslav Bašta požádal o uvolnění ze zdravotních důvodů. Naopak údajně již vláda rozhodla o misi v Rusku, kam by měl jet současný velvyslanec v USA Petr Kolář. Jako možný Kolářův nástupce byl zmiňován Kohout a nejnověji se v médiích objevilo jméno ministra obrany Martina Bartáka.

Střídání i normálně vyvolává mediální i politickou pozornost, řekl Kohout. "V tomto případě v čase předvolebním si myslím, že bude vhodnější, když připravím velmi dobře propracovaný a seriózní návrh výhledu střídání na některých důležitých postech na tento a příští rok a nebudu ho dávat této vládě ještě k odsouhlasení a ponechám ho na rozhodnutí vládě příští," dodal.

25.3. Izvestija: Česká diplomacie nepostupovala korektně

Moskva/Praha (ČTK) - Česká diplomacie podle Kremlu "nepostupovala zrovna korektně", když ohlásila, že rýsující se rusko-americkou smlouvu o snížení stavu strategických zbraní prezidenti obou zemí Barack Obama a Dmitrij Medveděv podepíší v Praze, tvrdí dnes ruský list Izvestija. Moskvě a Washingtonu poté podle

deníku nezbylo, než informaci potvrdit. České ministerstvo zahraničí tvrzení listu nebude komentovat, řekl ČTK jeho mluvčí Filip Kanda.

Podle nejmenovaného představitele Kremlu je Praha skutečně považována za nejpříhodnější místo pro podpis nové smlouvy. Ale "čeští diplomaté, mírně řečeno, nepostupovali zcela korektně". Ohlásit místo a dobu podepsání tak důležitého dokumentu měli prezidenti Ruska a USA.

"Je vidět, že maličká země - když zjistila, že se bude podílet na důležité akci - se rozhodla dříve z toho vytěžit své dividendy," citovaly Izvestija svůj zdroj. A článek opatřily titulkem "Ministerstvo zahraničních věcí Česka odhalilo tajemství dohody".

O Praze ruská média spekovala již delší dobu. Ve středu ráno české ministerstvo zahraničí nejprve médiím sdělilo, že Spojené státy Prahu požádaly, aby ceremonii hostila. Česká diplomacie uvedla, že s tímto návrhem souhlasí a že věc konzultuje s Američany. Schůzku samotnou ale přímo nepotvrdila a nesdělila ani termín. Později ruské velvyslanectví sdělilo, že čeká, až Moskva oficiálně potvrdí Prahu jako podpisové místo a následně sdělilo i pravděpodobný termín 8. dubna.

Hospodářský list Vedomosti dnes poznamenal, že Praha představuje pro obě velmoci symbolické místo: Barack Obama zde loni v dubnu pronesl programový projev o nových odzbrojovacích iniciativách a pro sovětské vojáky zde 9. května 1945 skončila druhá světová válka v Evropě.

Oba deníky naznačují, že prezident Medveděv by do české metropole mohl přicestovat již 7. dubna.

31.3. V Drážďanech končí České centrum, česká kultura prý zůstává

Drážďany/Berlín (ČTK) - Po 12 letech se dnes v Drážďanech zavírá České centrum. Jedna ze třech německých odboček této instituce, propagující českou kulturu v zahraničí, se přesune na západ země do Düsseldorfu, kde ji povede dosavadní ředitelka drážďanského centra Hana Klabanová. Ta věří, že české kulturní projekty budou v Sasku pokračovat i po jejím odchodu.

O ukončení činnosti centra v hlavním městě spolkové země u hranic s ČR rozhodlo ministerstvo zahraničí už loni kvůli škrtnům v rozpočtu. V jeho prostorách na drážďanské Hlavní ulici se tak už letos nekonaly žádné akce a počet zaměstnanců se omezil jen na ředitelku. Výjimkou byl na počátku února poslední den otevřených dveří, při němž se s Klabanovou přišla rozloučit asi stovka místních Čechů a Němců. Všichni do jednoho vyjadřovali lítost nad tím, že České centrum z Drážďan zmizí.

"Je příjemné slyšet, že jsme tady udělali kus práce," řekla Klabanová při této příležitosti ČTK a Českému rozhlasu. České kulturní aktivity si tu podle ní napříště rozdělí zdejší český generální konzulát, česko-německá Nadace Brücke/Most, vzdělávací instituce Collegium Bohemicum z Ústí nad Labem a další organizace.

"Všechny aktivity Českého centra ale převzít nelze," je přesvědčena dosavadní ředitelka. Jejich omezování se podle ní dotkne i tradičních podzimních Dnů české a německé kultury, které se v Drážďanech loni konaly už po jedenácté. "Ty budou pokračovat, ale samozřejmě změní se trochu dramaturgie. Změní se určitě množství těch akcí, protože my jsme do toho vložili celoroční práci tří osob, tedy nejen to know-how a náš dramaturgický příspěvek, ale i ten finanční. To bude citelně chybět," míní Klabanová.

České centrum v Drážďanech vzniklo po podepsání česko-německé deklarace v roce 1997 s cílem pomoci naplňovat záměry tohoto dokumentu a přispět i ke vstupu České republiky do Evropské unie. "Ty úkoly jsme splnili... Možná že je doba i na nějakou změnu," zauvažovala Klabanová.

Tou pro ni bude přesun do Düsseldorfu, kde se od května otevře nové České centrum. Působit bude jako pobočka berlínského centra v takzvaném Českém domě, kam se soustředí dosud roztroušená zastoupení českých obchodních institucí na západě Německa. "Bude to sdružení kanceláří na jednom patře v jednom pronajatém domě," přiblížila Klabanová podobu chystaného Českého domu.

V Německu tak zůstanou zachována tři Česká centra - nejvíce ze všech zemí, kde tyto instituce fungují. V Německu působí ještě v Mnichově. Celkem je těchto příspěvkových organizací ministerstva zahraničí 24 v 21 státech tří kontinentů. Rušení nebo přesouvání do jiných měst se u ostatních podle mluvčího Českých center Jiřího Rosenkranze neplánuje.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

2.3. Topolánek se pustil do Němců, kvůli kontrolám řidičů chce omluvu

Brusel (ČTK) - Šéf ODS Mirek Topolánek dnes v Bruselu ostře kritizoval německé úřady za údajně zvýšené množství kontrol českých řidičů zejména v Bavorsku. Podle expremiéra jde o jasnou šikanu a porušení dohod o takzvaném schengenském prostoru. Vláda by podle něj měla po bavorském a případně i po centrálním berlínském kabinetu požadovat omluvu a okamžité ukončení těchto kontrol. Německá vláda i bavorské úřady českou kritiku už dříve odmítly. Bavorsko naopak tuto praxi považuje za velký úspěch, neboť se mu v únoru podařilo tímto způsobem rychle dopadnout údajného dvojnásobného vraha Jana Heidingera z ČR.

Topolánek dnes připomněl, že Česko je součástí schengenského prostoru volného cestování bez hraničních kontrol. Jakmile do něj někdo vstoupí, nemusí už při cestách do dalších zemí bloku procházet hraničními kontrolami. "Pokládám postup německé vlády i německé policie, ať už zemské, nebo centrální, za bezprecedentní porušení schengenské dohody," prohlásil šéf ODS, jejíž europoslanci kvůli tomu budou interpelovat Evropskou komisi.

"Myslím si, že v tomto případě se jedná o šikanu," poznamenal. "Neumím si představit, že bychom my na české hranici prohlíželi řidiče rychlých německých vozů, jestli nemají pohlavní choroby, protože sexuální turistika ze strany německých turistů je prostě více rozšířena než u jiných zemích," řekl s tím, že by na situaci měla promptně reagovat i česká vláda. Češi podle něj také žádné takové akce nepořádají, ač není důvod si myslet, že v Německu jsou problémy s terorismem, drogami či sexuální turistikou menší.

Německá i bavorská vláda nepřiměřenost kontrol u hranic s Českem popírá. Loni v říjnu kabinet kancléřky Angely Merkelové po parlamentní interpelaci Zelených uvedl, že kontroly se dějí "striktně podle příslušných zadání schengenského hraničního kodexu", namátkově a na základě posouzení policie bojující s příhraniční kriminalitou. Také společná německo-česká policejní pracovní skupina údajně potvrdila, že "německá opatření jsou v souladu se schengenskými pravidly".

Německá policie začala počátkem minulého měsíce rozdávat v příhraničním Bavorsku kontrolovaným řidičům trojjazyčnou brožuru, která má předcházet nedorozuměním a také Čechům vysvětlit, proč je německí policisté v civilu kontrolují. Bavorský ministr vnitra Joachim Herrmann při té příležitosti popřel, že by se německá policie specializovala jen na Čechy. Ti podle statistiky tvořili loni jen čtvrtinu kontrolovaných.

Kontroly přímo na hraniční čáře podle dohod mezi bezpečnostními orgány ČR a Německa nahradily namátkově prováděné kontroly do hloubi 30 kilometrů od hranic. Policisté tak operují zejména na odpočívadlech u silnic nebo dálnic. Cílem je pátrat po hledaných osobách, věcech, případně nelegálních migrantech. Herrmann za pozitivní označil, že počet trestných činů v příhraničí se za loňský rok snížil o 2,7 procenta.

Jen v únoru se tak pasovským policistům pověřeným takzvanými závojevími kontrolami podařilo na dálničním odpočívadle dopadnout údajného dvojnásobného vraha Jana Heidingera z České republiky, u příhraničního Waidhausu byli zase dopadeni dva čeští vykrádači aut.

Topolánek obvinil německé i rakouské i rakouské policisty působící v příhraničí z šikany poprvé ještě jako premiér už před dvěma roky, kdy byla Česká republika součástí schengenské zóny teprve tři měsíce.

Topolánkovy výhrady vůči namátkovým kontrolám jsou zřejmě v rozporu s dohodami obou stran ještě z doby, než ČR do schengenského prostoru v roce 2007 vstoupila. Policejní prezidenti ČR a největší německé země Bavorska Oldřich Martinů a Waldemar Kindler například v listopadu 2007 informovali, že po rozšíření schengenského systému posílí kontrolu více než tisícovka policistů po obou stranách hranic mezi Čechami a Bavorskem.

2.3. iDnes.cz: Íránská policie v únoru zatkla dva české novináře

Teherán/Praha (ČTK) - Íránská policie v únoru zatkla a několik dní vyslýchala dva české novináře, kteří do země přijeli dělat reportáž. Informoval o tom dnes server iDnes.cz, podle kterého jsou ale oba novináři už zpět v Česku. Zásahy proti zástupcům médií jsou v posledním roce v Íránu časté.

Podle iDnes.cz chtěli reportér Milan Šíma a fotograf Jan Šibík natočit dokument o právníkovi, který obhajuje mladé Íránce odsouzené k smrti. Když ale natáčeli ilustrační záběry mladých lidí v parku, zadržela je policie a zabavila jim pasy i kameru. Po třech dnech výsledků jim ale policie věci vrátila a umožnila jim odletět ze země.

"Jejich cílem asi bylo nás vystrašit, abychom nic podobného neopakovali," zhodnotil podle serveru Šíma policejní zásah. Prohlásil také, že rozhovor s obhájcem odsouzenců na smrt íránské úřady nedostaly, protože ho oba novináři dokázali ukrýt. V Íránu skončilo od nepokojů, které provázely loňské prezidentské volby, za mřížemi přes 50 novinářů. Mezi zadrženými byli údajně i zaměstnanci rozhlasové stanice Radio Farda, které je službou amerického Rádia Svobodná Evropa/Rádia Svoboda (RFE/RL). Podle vyjádření RFE/RL také íránské úřady ruší příjem západních stanic, jako jsou Hlas Ameriky, BBC a právě Radio Farda.

Írán prožívá od voleb největší krizi od revolučního roku 1979. Policejní zásahy proti demonstrujícím podle opozice nepřežilo od léta do prosince 80 lidí, podle vlády polovina.

9.3. Česká knížka o příslovích mezi nejkrásnějšími na lipském veletrhu

Lipsko/Praha (ČTK) - Česká kniha Chrudošův Mix přísloví bude příští týden oceněna čestným diplomem v soutěži Nejkrásnější knihy z celého světa na lipském knižním veletrhu. Bohatě ilustrovaná kniha Chrudoše Valouška z nakladatelství Baobab přináší soubor lidových přísloví, o nichž autor čtenáře nutí přemýšlet.

Ocenění převezme v Lipsku v pátek 19. března osobně Valoušek. Soutěž nejkrásnějších knih pořádá při příležitosti knižního veletrhu nadace Stiftung Buchkunst z Frankfurtu nad Mohanem.

Valouškova knížka obsahuje soubor lidových přísloví i moderních rčení. Autor čtenáře doslovným popisem moudrů nutí přemýšlet o jejich obsahu. Kromě toho nabízí své vlastní neotřelé parafráze přísloví. Kniha je určena pro malé i velké čtenáře - děti má poučit, dospělé rovněž pobavit.

Právě na malé a dospívající čtenáře se má letošní ročník veletrhu v druhé polovině příštího týdne zaměřit. Literatura pro děti a mládež podle organizátorů zabere čtvrtinu výstavní plochy.

Akce také dává tradičně velký prostor literaturám střední a východní Evropy. Letos bylo kromě 1500 spisovatelů z celého světa pozváno i několik písčících herců a hudebníků. Z Česka má přijet Karel Gott.

9.3. Česká historička odešla z nadace německého vysídleneckého centra

Berlín/Praha (ČTK) - Česká historička Kristina Kaiserová rezignovala na místo ve sboru odborných poradců nadace chystaného vysídleneckého dokumentačního centra v Berlíně. Českému rozhlasu (ČRo) dnes svůj krok zdůvodnila mimo jiné politizací tohoto grémia. Je tak už druhým zahraničním zástupcem, který z vědecké rady odešel. Na konci loňského roku tak učinil polský historik Tomasz Szarota.

Správní rada nadace vykazuje podle Kaiserové známky dlouhodobé politizace, která se nevyřešila ani po dvou letech. Vědecká rada měla být podle ní nezávislejší. "Vzhledem k tomu, že stojí pod tlakem správní rady a zároveň nebylo osloveno celé spektrum historiků, kteří se tímto problémem zabývají, tak je ta vědecká rada také trochu zpolitizovaná," prohlásila odbornice na česko-německé vztahy z Ústí nad Labem.

V dnešním vydání listu Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) si rovněž postěžovala na to, že členové rady se často vyjadřovali v médiích, což podle ní není prospěšné pro seriózní vědeckou práci. S některými výroky se prý navíc nemůže ztotožnit.

Problém Kaiserová vidí i v tom, že chystané Centrum proti vyháněním si představuje všechny násilné migrace jako jeden společný jmenovatel příběhů 20. století. "Tam se klade velký důraz především na subjektivní stránku a tím se ztrácí ten historický kontext. To měl nový projekt odstranit. Domnívám se, že dokud se ta otázka znovu neredefinuje a vědecká rada neobsadí patřičnými lidmi, tak je ten projekt ve slepé uličce," uvedla pro ČRo.

Frankfurtskému deníku řekla, že se k odchodu rozhodla sama a české ministerstvo zahraničí na ni nevyvíjelo žádný tlak. Vědecká rada vyjádřila na svém pondělním zasedání podle FAZ nad rozhodnutím Kaiserové politování. Po její rezignaci a po odchodu Szaroty zůstává v odborném grémiu jediný neněmecký zástupce - Maďar Kristián Ungvary.

Za "alarmující signál" označili rezignaci Kaiserové politici opoziční německé sociální demokracie (SPD) Wolfgang Thierse a Angelica Schwallová-Dürenová. "Je na čase, aby bylo toto grémium obsazeno historiky, kteří vyloží dějiny útěku, nucené migrace a vyhnání historicky fundovaně a kriticky, namísto aby většinově vyhovovali požadavkům BdV (německého Svazu vyhnanců)," vyzvali představitelé SPD.

Právě německý Svaz vyhnanců (BdV) poutal k vysídleneckému středisku v posledních měsících pozornost médií sporem o obsazení místa vyhrazeného v radě nadace Útek, vyhnání, usmíření pro jeho zástupce. To si v orgánu, který má centrum spravovat, nárokovala kontroverzní předsedkyně BdV Erika Steinbachová, poslankyně vládních křesťanských demokratů (CDU). Nakonec ustoupila výměnou za rozšíření počtu zástupců BdV.

"Paní Steinbachová je pro tu nadaci patrně největší problém," míní Kaiserová. "Je kontroverzní osobností. U nás ji moc neznáme, ale velmi negativně na ni reaguje Polsko. A to nejen vládní kruhy, ale i veřejnost. Ještě ve funkci poslankyně spolkového sněmu se negativně vyjadřovala k hranici na Odře a Nise," dodala historička v rozhovoru pro ČRo. Čechy zase Steinbachová v minulosti popudila prohlášením, že za druhé světové války "pod německým panstvím takřka netrpěli".

Výstavní a dokumentační středisko vysídlenců má připomínat osudy lidí, kteří museli ve 20. století nuceně opustit domovy, tedy i osudy Němců odsunutých po válce z českého a polského území. Česko se projektu, který schválila německá vláda i parlament, oficiálně neúčastní. Spolu s Polskem už dříve vyslovilo obavy, aby centrum nepřipomínalo hlavně německé oběti válečných a poválečných událostí a aby se tak vina Němců nezmenšovala.

Szarota v prosinci 2009 svůj odchod odůvodnil tím, že nechce být žádným "fíkovým listem" v tomto ryze německém podniku, jehož koncepční směřování i obsazování funkcí jej prý zklamalo.

9.3. Zachránce židovských dětí Winton se stal Hrdinou holokaustu

Londýn (ČTK) - Britský premiér Gordon Brown dnes vyznamenal sira Nicholase Wintona za záchranu stovek židovských dětí z Československa těsně před německou okupací. Stoletý Winton obdržel stříbrnou medaili "Hrdiny holokaustu", kterou britská vláda nechala vyrazit po kampani židovských organizací a části zákonodárců, aby mohla ocenit ty, kteří se angažovali za záchranu osob v ohrožení.

Winton v letech 1938 a 1939 v Československu organizoval odjezdy židovských dětí do Británie a obstarával veškeré formality potřebné k jejich přepravě po železnici. Zachránil takto 669 dětí, z nichž mnohé přišli o rodiče, kteří v zemi zůstali.

Ocenění obdržel také jednadevadesátiletý Denis Avey, který údajně zachránil dva Židy z koncentračního tábora v Osvětimi. Posmrtně se vyznamenání dostalo také dalším 26 Britům, kteří za druhé světové války Židům různě pomáhali. Je mezi nimi i desítky bývalých zajatců, kteří u sebe ukryli patnáctiletou židovskou dívku.

"Tito lidé jsou opravdovými britskými hrdiny a zdrojem národní hrdosti pro nás všechny," prohlásil Brown na recepci ve svém sídle v Londýně. Podle něj zachránci "byli zářícími majáky naděje uprostřed strašného zla".

Winton byl za své činy několikrát vyznamenán již v minulosti a povýšen do rytířského stavu. Václav Havel mu v roce 1998 udělil vysoké české státní vyznamenání - Řád Tomáše Garrigua Masaryka. V roce 2007 ho čeští studenti navrhli na Nobelovu cenu za mír.

10.3. Rada nadace, kterou opustila česká historička, se nově zformuje

Berlín (ČTK) - Po úterním zveřejnění rezignace české historičky Kristiny Kaiserové na místo ve vědecké radě nadace chystaného vysídleneckého dokumentačního centra v Berlíně oznámil německý ministr kultury Bernd Neumann, že tento poradní orgán bude nově zformován a rozšířen. Měla by tak být dána šance zapojit do projektu více expertů. Neúčast většího množství odborníků v radě kritizovala i Kaiserová.

Neumann se chystá předložit dolní komoře německého parlamentu, Spolkovému sněmu, novelizované zákonné nařízení o nadaci Útěk, vyhnání, usmíření, které zakotví přenos pravomoci schvalovat členy správní rady nadace z vlády na Spolkový sněm. Na této úpravě se před měsícem dohodly vládní strany s německým Svazem vyhnanců (BdV). Správní rada má vysídlenecké středisko spravovat.

"V rámci této novelizace, která bude uzavřena do letní parlamentní přestávky, by měla být rozšířena i vědecká rada, aby se rozšířilo její odborné spektrum," doplnil Neumann ve vládním prohlášení. Správní rada nadace se podle ministra sejde na plánovaném zasedání 22. března a měla by kriticky zhodnotit svou dosavadní práci.

Vedle neúčasti dalších expertů na práci vědecké rady Kaiserová svůj odchod vysvětlila údajnou politizací tohoto grémia a vystupováním některých jeho členů v médiích, což podle ní není prospěšné pro seriózní vědeckou práci. S některými výroky se prý navíc nemůže ztotožnit. Už loni radu opustil polský historik Tomasz Szarota, takže v ní nyní zůstává jediný neněmecký zástupce - maďarský historik Kristián Ungvary.

Výstavní a dokumentační středisko vysídlenců má připomínat osudy lidí, kteří museli ve 20. století nuceně opustit domovy, tedy i osudy Němců odsunutých po válce z českého a polského území. Česko se projektu, který schválila německá vláda i

parlament, oficiálně neúčastní. Spolu s Polskem už dříve vyslovilo obavy, aby centrum nepřipomínalo hlavně německé oběti válečných a poválečných událostí a aby se tak vina Němců nezmenšovala.

10.3. Lidem z jihu Moravy by mohli poskytovat pomoc rakouští záchranáři

Laa nad Dyjí (Rakousko) (ČTK) - Pacientům z jihu Moravy u hranic s Rakouskem by v budoucnu mohli začít poskytovat pomoc rakouští záchranáři. Stejně tak sanitky z Česka by mohly vozit nemocné i na druhé straně hranice. Po dnešním společném jednání v rakouském Laa nad Dyjí to novinářům řekli jihomoravský hejtman Michal Hašek a dolnorakouský vicehejtman Sepp Leitner. Debatovali spolu mimo jiné právě o spolupráci záchranných služeb a o využití příhraničních nemocnic obou zemí.

"Právníci nyní analyzují rakouské a české zákony, aby zdravotníci mohli zasahovat na obou stranách hranice," uvedl Hašek. Dodal, že ve Znojmě a v Mikulově se už konají intenzivní kurzy němčiny pro záchranáře.

Podle poslance dolnorakouského zemského sněmu Hermanna Findeise podklady připravuje pracovní skupina. Uvedl, že záchranáři by mohli případně začít zasahovat ve druhém státě zhruba za rok. K pacientům by tak mohli jezdit zdravotníci, kteří by byli nejbližší, a převezli by je i do nejbližšího zdravotnického zařízení.

O plánu využít rakouské lékaře z pohraničí pro pacienty z jihu Moravy krajští radní mluvili už před čtyřmi lety. Kraji totiž u hranic nedaleko Vratěnína chybělo výjezdové stanoviště rychlé lékařské pomoci. Chtěl se na jeho vybudování původně dohodnout s Jihočeským krajem a Vysočinou, ty ale neměly o zřízení zájem. Měl proto v plánu i jednání s Dolními Rakousy.

11.3. Česká humanitární pracovnice je po únosu na Haiti na svobodě

Port-au-Prince (ČTK) - Česká pracovnice mezinárodní humanitární organizace Lékaři bez hranic (MSF) a její belgická kolegyně, které minulý pátek na Haiti unesla skupina ozbrojenců, byly dnes propuštěny na svobodu. Uvedla to na svých internetových stránkách švýcarská televize TSR. Obě ženy jsou podle MSF v pořádku.

Ženy, které v zemi pomáhaly po ničivém zemětřesení z 12. ledna, přepadli únosci ve vozidle na předměstí metropole Port-au-Prince. Šlo o první únos humanitárního pracovníka na Haiti od živelní pohromy.

Pachatelé zajali i řidiče, kterého brzy propustili, aby úřady a MSF informoval tom, že požadují výkupné. Organizace udržovala incident v tajnosti, aby nezkomplikovala vyjednávání o jejich propuštění, sdělil agentuře AFP mluvčí MSF Michel Peremans.

"Cítíme nesmírnou úlevu. Obě jsou v pořádku," podotkl. Odmítl se vyjádřit k tomu, zda bylo zapláceno nějaké výkupné. Dodal, že není ve zvyku MSF výkupné platit.

Česká pobočka MSF se odmítla k záležitosti na dotaz ČTK vyjádřit s tím, že bližší podrobnosti k případu sdělí s ohledem na ochranu soukromí dotyčných osob a jejich příbuzných až v následujících dnech.

Zástupkyně MSF Lucia Ďuricová ČTK v polovině února informovala, že na Haiti zamířilo šest lidí z České republiky a ze Slovenska. Šlo o chirurga, zdravotní sestru, dva logistiky, odborníci na vodu a sanitární zařízení a administrátorku.

Peremans řekl, že MSF chce dál na Haiti i po tomto incidentu působit. Hodlá ale přehodnotit způsob, jak dál pracovat.

Haiti zasáhlo v lednu zemětřesení o síle sedmého stupně Richterovy škály. Hlavní město Port-au-Prince a jeho okolí leží v troskách. Počet lidí, kteří přišli o život, už dosahuje 230.000, přičemž do hromadných hrobů bylo pohřbeno již 170.000 lidí. Nějak postižena byla třetina z devíti milionů obyvatel, bez střechy nad hlavou zůstaly

dva miliony Haitianů. Mrtvé či pohřešované hlásí přes 20 zemí, zemřela i řada diplomatů OSN včetně šéfa mise na Haiti Hediho Annabiho.

Katastrofa se stala také příležitostí pro kriminální aktivity zločineckých skupin posílených o trestance uprchlé ze zbořených věznic.

14.3. Na výstavě v Lodži je vzorem modernizace po r. 1918 Zlín a Gdyně

Lodž (Polsko) (ČTK) - Projekt baťovského Zlína nebo polské Gdyně ukazuje jako příklady kroků do budoucnosti, který v období mezi dvěma světovými válkami učinily nově vzniklé země střední a východní Evropy, v Muzeu umění v Lodži výstava Modernizace 1918-1938 - Čas předbudoucí. Předvést se jako moderní stát, jenž nepatří na periferii evropského kontinentu, se podle expozice snažilo také Maďarsko nebo nově vzniklé státy v Pobaltí.

Zlín na výstavě zastupuje kromě jiného model typického baťovského domku z červených cihel nebo památníku Tomáše Baťi, plány či film o oslavách Svátku práce v tomto městě. Nechybějí ani boty nebo reklamní plakáty na ně.

"Baťa je pro nás fenomén, protože kolem továrny vytváří kompletní obraz světa od A do Z," řekl ČTK kurátor výstavy Andrej Szczerski. Tomáš Baťa přetvořil Zlín z malého městečka v jedinečné průmyslové centrum s moderní architekturou, množstvím zeleně a promyšlenou občanskou vybaveností. Jeho vize realizovali architekti František Lydie Gahura, Josef Gočár, Vladimír Karfík nebo Jan Kotěra. Szczerského fascinuje, nakolik byl Baťa přesvědčený o tom, že dokáže vybudovat tak kompletní projekt novodobého světa.

O obuvi z jeho továren, která ve své době slavila úspěchy v mnoha zemích světa, Szczerski říká, že byla lidová, protože Baťa ji prodával za takovou cenu, že si ji mohly kupovat široké vrstvy lidí. "A když si uvědomíme, že ještě ve 20. letech byly boty v zaostalých částech Polska luxusem, šlo svým způsobem také o modernizaci," podotkl kurátor. Baťovské ideály se odrážely i v zahraničí, kde firma působila. V polském Chelmku, který leží nedaleko Katovic, vzniklo pro dělníky sídliště jako ve Zlíně. Tamní továrna na boty fungovala ještě za komunismu, po roce 1989 ale zkrachovala.

Levicový pohled na modernizaci v nově vzniklém Československu na lodžské výstavě představuje soubor koláží Sociologický fragment bydlení architekta a výtvarníka Jiřího Krohy, v němž prostřednictvím grafů, fotomontáží a obrazů zobrazil tehdejší sociální poměry.

V Polsku po roce 1918 vyrostl "na zelené louce" přístav Gdyně, který se měl stát "bránou do světa" obnoveného polského státu a který byl v meziválečném období jediným významným městem na polském pobřeží. Svého času to byl co do množství překládaného zboží největší přístav na Baltu, protože se z něho vyváželo uhlí ze Slezska. "Tehdy to na všechny dělalo ohromný dojem - že Polsko, země, která sotva dýchala, byla schopna během několika let postavit Gdyni," uvedl Szczerski.

Státy, které se na mapě Evropy objevily po roce 1918, chtěly podle Szczerského svou existenci odůvodnit tím, že se modernizovaly, snažily se najít svoje místo vedle etablovaných zemí. Kurátor ale zároveň podotýká, že nešlo o kopírování, ale o vlastní strategie modernizace.

15.3. Český film Na půdě uspěl na dětském festivalu v New Yorku

New York (ČTK) - Česká animovaná pohádka Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny? režiséra Jiřího Barty uspěla na Newyorském mezinárodním festivalu filmů pro děti. Dětská diváci jej zvolili nejlepším celovečerním snímkem v konkurenci

12 filmů z celého světa. ČTK o tom informovala Irena Kovářová, která se v New Yorku dlouhodobě věnuje propagaci české kinematografie.

"To, že porota dala přednost starým, zaprášeným krámům z pudy před krásnými barevnými a dokonale animovanými 3D filmy, je neuvěřitelné," sdělil Barta ČTK. A to i proto, že česká loutková animace, se podle něj pomalu v konkurenci americké animované produkce stává staromódním a odloženým zbožím.

Barta, jehož film byl již loni oceněn na Japonském festivalu mediálních umění, podotkl, že si původně myslel, že film bude srozumitelný jenom českým dětem, či ještě spíše jejich rodičům. "Ceny z Japonska a Ameriky asi dokazují, že 'tvořivá dětská fantazie' má cosi společného po celém světě," uvedl český režisér.

Cena dětských diváků za nejlepší celovečerní film se podle Kovářové letos na festivalu udělovala poprvé. Bartův snímek o ni soupeřil mimo jiné i s irským snímkem *The Secret of Kells* (Tajemství Kellových), který se letos ucházel o Oscara pro nejlepší animovaný film. Bartův snímek nedávno získal Českého lva za loňský nejlepší výtvarný počín.

Newyorský mezinárodní festival filmů pro děti se koná od roku 1997. Na svých webových stránkách uvádí, že chce upozorňovat na inteligentní, zanícené, provokativní filmová díla pro děti ve věku tří až 18 let. V současnosti je tato třítydenní filmová přehlídka největším filmovým festivalem pro děti ve Spojených státech. V jeho porotě letos zasedla například známá herečka Uma Thurmanová.

Barta není jediným Čechem, který na newyorské přehlídce uspěl. V roce 2001 zde jednu z cen za svůj krátký film *O kouzelném Zvonu* získal i Aurel Klimt. V roce 2004 se pak v rámci festivalu, jehož představení bývají vyprodaná, uskutečnila přehlídka animovaných českých filmů.

Se snímkem *Na půdě* aneb *Kdo má dneska narozeniny?* se jednašedesátiletý Barta loni vrátil na filmovou scénu po mnohaleté pauze. Pracoval na něm 18 měsíců. Mezi jeho další filmy patří legendární *Zaniklý svět rukavic* či *Krysař*.

18.3. Menzel prý vděčí za úspěch svých filmů v Německu Hrabalovi

Berlín (ČTK) - Za úspěch svých filmů v Německu režisér Jiří Menzel prý vděčí Bohumilu Hrabalovi, další hrabalovskou adaptaci by ale podle něj měl udělat někdo mladší. Menzel to řekl ČTK na okraj malé retrospektivy jeho filmů natočených podle předlohy známého spisovatele, která byla tento týden k vidění v Berlíně.

Menzelovy hrabalovské snímky jsou u západních sousedů velmi oblíbené a ceněné. Za *Skřivánky na niti* dostal v roce 1990 Zlatého medvěda na mezinárodním filmovém festivalu Berlinale. Cenu jedné z nezávislých porot si z berlínské přehlídky odvezl před třemi lety i za svou poslední adaptaci Hrabalova textu *Obsluhoval jsem anglického krále*, která se s úspěchem promítala také v německých kinech.

"Já myslím, že je to díky tomu Hrabalovi," zauvažoval režisér nad důvodem pozitivního přijetí svých děl v Německu. Nikdy se prý při prepisu jeho knižní předlohy nesnažil dělat svůj film, ale hrabalovský film. "Já tomu říkám přeložit do jiného jazyka. Tu knížku přeložit do filmového jazyka, ne proto, abych toho zneužil, ale abych rozšířil vědomí o ní," vysvětlil Menzel svůj přístup k literární látce.

Hrabala jako autora přitom podle něj zná jenom jistá vrstva Němců. "Předpokládá to určité vzdělání a určitou toleranci k druhým kulturám," míní spisovatelův dvorní režisér. Mimo hranice Česka a Slovenska mají podle něj k Hrabalovi blízko zejména Maďaři a Poláci. Velice populární je prý i v Itálii.

Menzel má na svém kontě šest snímků natočených podle předlohy osobitého prozaika. Oscarové *Ostře sledované vlaky*, *Postřižiny* a *Slavnosti sněženek* měli Berličané příležitost zhlédnout v rámci přehlídky na českém velvyslanectví. Do

nevelkého sálu si jich pokaždé našla cestu více než stovka. "Lidi zůstali až do konce a zůstali všichni potom i na besedu... Vzhledem k tomu, jak jsou ty filmy staré, tak bych řekl, že je to pro mě pochvala," konstatoval režisér.

Z Hrabalových děl by si podle něj nové filmové zpracování zasloužila Příliš hlučná samota. "Já to nechci. Jednak nechci být stále specialista na Hrabala. Myslím, že by se s Hrabalem měl potýkat někdo jiný z mladší generace," uvedl zanedlouho dvaasedmdesátiletý tvůrce, který prý už jednou o převedení této knihy na plátno uvažoval. "Já jsem se toho lekl. Bojím se toho, že bych ten film neudělal dobře," vysvětlil Menzel, proč od toho ustoupil.

Film nakonec natočila francouzská režisérka českého původu Véra Caisová v hlavní roli se známým francouzským hercem Philippem Noiretem. Podle Menzela by se této předlohy měl znovu ujmout český filmař. "Moje zkušenost je, že jakmile režisér sáhne po látce z jiného prostředí, tak to nedopadne dobře. Nemůže tak dobře rozumět těm kořenům, ze kterých vyrostl ten spisovatel," tvrdí Menzel.

18.3. Designovaný arcibiskup Duka se zúčastnil pouti do Svaté země

Jeruzalém/Praha (ČTK) - Designovaný pražský arcibiskup Dominik Duka se zúčastnil týdenní národní pouti do biblické Svaté země, která zahrnuje zhruba dnešní stát Izrael, palestinská území a Jordánsko. Spolu s ním se akce, která navázala na národní pouť pořádanou na tatáž místa před 100 lety, zúčastnilo několik kněží a 110 poutníků z České republiky a Slovenska. ČTK o cestě dnes informovalo královéhradecké biskupství.

V Jeruzalémě se Duka, jemuž bude úřad pražského arcibiskupa předán 10. dubna, sešel s patriarchou katolické církve arcibiskupem Fuádem Tvaalem, modlil se v jeruzalémském Starém městě a navštívil také arménský patriarchát.

V Betlémě pak hovořil s arabskými křesťany, kteří ještě žijí z povzbuzující loňské návštěvy papeže Benedikta XVI. Při bohoslužbách a meditacích pak na různých místech v Galileji a Judeji dotvářel duchovní i politický rozměr poznání současné Svaté Země.

Podle biskupství považuje Duka poutě nejen do Svaté země, ale i na další evropská či světová poutní místa, za významný krok pro duchovní formaci poutníků. Účastníci označili Dukovu účast na pouti, která se konala ve dnech 9. až 17. března, za velký dar.

19.3. Před 285 lety zemřel Samuel Fritz - misionář z Čech v Amazonii

Lima/Praha (ČTK) - Před 285 lety, 20. března 1725, zemřel jezuitský misionář Samuel Fritz, rodák z východočeského Trutnova. Fritz se zapsal do dějin jako autor první podrobné mapy celého povodí Amazonky i jako bojovník za práva amazonských indiánů. V rodném Trutnově jej připomíná pamětní deska, v níž je zasazen kámen z náhorní plošiny Jeberos, kde údajně zemřel. Jeho jméno nese i jedna z trutnovských ulic.

Fritz se narodil 9. dubna 1654. Absolvoval noviciát v Brně, studoval teologii v Olomouci a v roce 1683 se přihlásil jako misionář do španělských zámořských kolonií. Koncem roku 1684 připlul do severní Kolumbie. Po dlouhých cestách jihoamerickým kontinentem zakotvil v misii u řeky Maraňon, horním toku Amazonky. V letech 1689 až 1691 splul celý tento veletok až k jeho ústí do Atlantického oceánu a zpět a detailně jej zmapoval. Byl misionářem u Omaguů a znalostí jejich jazyka využil k sepsání slovníku. Ovládal i několik dalších indiánských jazyků.

19.3. Dvojice českých cestovatelů přešla zamrzlé jezero Bajkal

Moskva (ČTK) - Dvojice českých cestovatelů dnes úspěšně dokončila přechod zamrzlého sibiřského jezera Bajkal. Na trasu dlouhou 650 kilometrů vedoucí výhradně po povrchu jezera potřebovali necelých 25 dní. Cestovatelé zdolali trasu pěšky, s jednou výjimkou bez cizí pomoci a bez doplnění zásob.

Expedice vyrazila z Prahy 21. února a na zamrzlý povrch jezera vstoupila dvojice Václav Sůra a Pavel Blažek o dva dny později. Na pevninu se oba muži opět vrátili dnes v 13:01 místního času, téměř po 25 dnech strávených na ledě. Oproti původnímu plánu došli do cíle téměř o dva týdny dříve.

Každý z účastníků za sebou táhl dva sledy, v nichž měl přibližně devadesátikilogramový náklad vybavení a zásob. Ze svých plánů dobýt cíl bez jakékoli pomoci slevili pouze jednou, když museli vyměnit zamrzající stan. Pro cestovatele to na více než třítydenní cestě prý byl "jediný kontakt s civilizací".

Povrch, po němž se polárníci pohybovali, se měnil od čistého hladkého ledu, přes sněhová pole až po úseky rozbitých ledových ker (takzvané torosy). Na své trase se potýkali s nepřízní počasí, teplotami, které klesaly pod minus 35 stupňů Celsia, a s problémy s technikou, jež v mrazech a vlhkosti čelila extrémnímu zatížení. Podle Blažka ale museli oba muži především "bojovat se sebou samými a s vlastní vůlí".

Expedice znamenala extrémní fyzickou zátěž a jejím účastníkům se nevyhnuly ani zdravotní problémy. Sůra absolvoval polovinu cesty se zánětem šlach a Blažka trápily hlavně bolavé paty. Přesto prý na konci cesty nepociťovali kromě únavy žádné větší potíže.

Podle webových stránek expedice nebyli cestovatelé schopni vyjádřit své pocity slovy, v jednom ze svých dřívějších příspěvků ale uvedli, že odměnou za jejich námahu jsou jedinečné zážitky a krásy krajiny, kterou zdolávají.

"K našemu duševnímu zdraví a pohodě přispívá i to, co tu kolem sebe vidíme. Je to samozřejmě dřina každý den tahat osm až devět hodin těžké sáně, ale příroda kolem nás, praskající led pod námi nebo večerní západy slunce nám to vše bohatě vynahrazují," uvedl Blažek.

19.3. Člověk v tísní na Srí Lance otevřel ledárnu pro místní rybáře

Trikunámale (Srí Lanka)/Praha (ČTK) - Společnost Člověk v tísní dnes zprovoznila ledárnu ve východosrílanském okrese Trikunámale, která má sloužit místním rybářům. ČTK o tom dnes informovala tato humanitární organizace, která také rozšiřuje své působení do válkou zničeného severu, který do loňského roku ovládali tamilští povstalci.

Doposud museli prý rybáři dovážet led ze zařízení vzdáleného tři hodiny cesty. Díky současnému projektu budou mít led k dispozici v prakticky neomezeném množství a za podstatně nižší ceny.

Člověk v tísní také rozšiřuje své působení na sever země, kde zatím může pracovat jen minimum nevládních organizací.

"Chtěli bychom přispět k obnově rybářství i na severu země totálně zpusťšeném poslední fází téměř třicetiletého ozbrojeného konfliktu. Srílanská vláda nám nyní jako jedné z mála nevládních organizací udělila povolení pracovat v oblastech, kde se ještě před méně než rokem vedly intenzivní boje," řekl vedoucí projektů Člověka v tísní na severu země Farook Nowzhad.

První pomoc bude zaměřena na chov skotu, koz a drůbeže a částečně bude financována z výtěžku charitativního e-shopu Skutečný dárek. "Také bychom chtěli pomoci lidem v obnově jejich válkou zničených obydlí," dodal Nowzhad. Podle odhadů tam bylo částečně nebo zcela zničeno 70.000 až 200.000 domů.

Ledárna bude fungovat na komerční bázi a bude ji spravovat místní zastupitelský úřad. Místní rybáři tak budou moci dopravit více čerstvých ryb, humrů, krevet a dalších mořských produktů v lepší kvalitě na trhy v metropoli Kolombu a městech Trikunámale a Madakalapuva. Díky tomu se jim zvýší tržby. V oblasti, která patří mezi nejchudší a nejméně rozvinuté části okresu Trikunámale, je více než 50 procent rodin závislých na rybolovu.

"Doufáme tedy, že tímto projektem přispějeme k nastartování místní ekonomiky," uvedl vedoucí mise společnosti Člověk v tísni na Srí Lance Petr Drbohlav.

Oblast byla v prosinci 2004 zasažena ničivou vlnou cunami a poté se stala dějištěm bojů mezi srílanskými ozbrojenými složkami a separatistickou organizací Tygři osvobození tamilského Ílamu (LTTE). Kvůli válečnému konfliktu omezila vláda pohyb po moři a rybolov. Tyto restrikce byly zcela zrušeny až na začátku letošního roku.

V rámci projektu financovaného americkou nevládní organizací AmeriCares společnost Člověk v tísni již dříve předala místním rybářským kooperativám 12 motorových člunů a zorganizovala ekonomická školení. Rybáři zde kromě ledárny budou moci využívat i tři nové sklady.

21.3. Na Gotta přišly na lipský knižní veletrh davy jeho fanoušků

Lipsko (ČTK) - Stav obležení dnes odpoledne panoval u českého stánku na lipském knižním veletrhu. Německé vydání knihy Karel Gott - Zlatý hlas z Prahy (Die goldene Stimme aus Prag) zde křtil a podepisoval sám slavný zpěvák. Tuto příležitost si nenechalo ujít několik stovek jeho německých fanoušků a zejména fanynek.

Ještě než se na něj vrhl dav obdivovatelů s žádostí o autogram, prozradil Gott novinářům, že do finální podoby německé verze knihy osobně zasahoval. "Upravoval jsem to tak, aby to bylo zajímavé pro německé čtenáře," vysvětlil. Sám prý rád čte historickou literaturu a nevdá mu, ani když je podána románově. Má například rád knihy Dana Browna.

Biografie z pera Michaely Remešové a Dalibora Máchy, k níž předmluvu napsal prezident Václav Klaus, je jedním z posledních příspěvků do nepřeborné řady knih o životě a soukromí mnohonásobného držitele Zlatého slavíka. Legendární zpěvák sám ale ještě žádnou nenapsal. Dnes připustil, že to jednou udělá. "Jednoho dne napíšu knížku, co si opravdu o všem myslím, co jsem zažil, co mnozí zažili se mnou... Ale musím si s tím rychle pospíšet, dokud si to všechno pamatuju," žertoval.

Sedmdesátiletý Gott je už přes čtyři desítky let stálíci hudebního showbyznysu v Německu, kde absolvoval nespočet vystoupení. Spousta jeho hitů je stejně populární na české i německé straně hranice. Tím bezkonkurenčně nejúspěšnějším u západních sousedů je titulní píseň ke kreslenému seriálu Včelka Mája, na němž vyrostlo už několik generací Němců.

Ti nejvěrnější dnes nechyběli ani na lipském výstavišti. Někteří kvůli svému idolu přicestovali až z druhého konce Německa. "Přijela jsem dneska z Mnichova speciálně kvůli tomu," řekla ČTK dlouholetá členka zpěvákovy německého fanklubu Sabine Hauboldová, která Gotta prý poslouchá od svých 13 let.

Na "zlatém hlasu z Prahy", jak české popové stálíci Němci přezdívací, vyrostla také předsedkyně berlínského fanklubu Katrin Kunzmannová. "Karel je skvělý. Jinak bych nepřijela z Berlína, abych ho viděla naživo," řekl ČTK a v ruce svírala Gottem čerstvě podepsanou knihu. Četla prý všechny, které o něm vyšly, a to i v češtině. "Mám kompletní sbírku," pochlubila se.

22.3. Obě rady nadace německého vysídleneckého centra se rozšíří

Berlín (ČTK) - Správní i vědecká rada nadace chystaného vysídleneckého centra v Berlíně se rozšíří. Shodlo se na tom podle německého ministra kultury Berndta Neumanna dnešní zasedání správní rady nadace Útěk, vyhnání, usmíření. Po nedávných rezignacích české historičky Kristiny Kaiserové a jejího polského kolegy na místo ve vědecké radě se nadace podle něj chce pokusit najít náhradu za ně znovu i mezi odborníky ze střední Evropy.

Neumann podle serveru deníku Rheinische Post (RP) oznámil, že správní rada, která má připravované výstavní a dokumentační středisko nucených migrací ve 20. století řídit, by napříště měla mít místo dosavadních 13 členů 21. Už dnes se rozrostlo vedení nadace, do něhož byl podle agentury DPA vedle ředitele Manfreda Kittela a vědeckého referenta Andrease Kosserta jako kurátor přizván německý historik Michael Dormmann.

Jeho povolání je podle agentury signálem o koncepci připravovaného muzea. Tento expert na holokaust má mnoholeté zkušenosti s pořádáním výstav, mimo jiné v židovském muzeu v Berlíně. Podle Neumanna získala nadace v jeho osobě odborníka, díky němuž bude schopná zvládnout zpracovat zadané téma. Základní body jeho koncepce má Kittel předložit do podzimu.

Ministr kultury i nadále počítá v radě s účastí zástupce Ústřední rady Židů v Německu, která pohrozila bojkotem projektu, pokud se od základů nezmění jeho zadání a vynucené exody nebudou prezentovány v kontextu s druhou světovou válkou a nacistickými zločiny. Neumann po jednání podle DPA uvedl, že o případných dalších odchodech z rady se dnes nemluví. Všichni účastníci podle něj naznačili, že chtějí v práci pokračovat.

S rozšířením členů správní rady nadace počítala už únorová dohoda koaličních stran s vedením německého Svazu vyhnanců (BdV), na jejímž základě rezignovala kontroverzní předsedkyně BdV Erika Steinbachová na požadované místo v radě výměnou za zdvojnásobení počtu zástupců svazu v tomto grémium. Napříště by jich tam mělo zasedat šest. Současně bylo schvalování složení správní rady přeneseno z vlády na dolní komoru německého parlamentu. Ten tuto změnu ale musí ještě potvrdit.

Součástí nového formování správní rady má být i rozšíření vědeckého poradního orgánu nadace z devíti na 15 odborníků. Po odchodech Kaiserové, Poláka Tomasze Szaroty a německé novinářky Helgy Hirschové v ní v současnosti zasedá jen šest expertů, z toho jediný neněmecký zástupce. Zatímco Kaiserová a Hirschová rezignovali na členství kvůli údajné rostoucí politizaci práce rady, Szarota nesouhlasil s celkovým zaměřením projektu.

Ten má připomínat osudy lidí, kteří museli v minulém století nuceně opustit domovy, tedy i osudy Němců odsunutých po válce z českého a polského území. Praha se projektu oficiálně neúčastní. Spolu s Varšavou už dříve vyslovily obavy, aby centrum nepřipomínalo hlavně německé oběti válečných a poválečných událostí a nesnažilo se zmenšovat vinu Němců. Neumann ale dnes ujistil, že k záměně obětí za pachatele nedojde.

Ministr dnes také podle RP uvedl, že neočekává, že se chystané muzeum v centru Berlína podaří zpřístupnit za současné německé vlády. Jeho dobudování podle něj bude trvat ještě nejméně tři až čtyři roky.

25.3. Čína zakázala překladatelce Havlových děl cestu do USA

Peking (ČTK) - Čínské úřady zabránily tamější profesorce literatury a překladatelce mimo jiné děl bývalého českého prezidenta Václava Havla v cestě na akademickou konferenci do Spojených států. Informovala o tom dnes agentura AP.

Cchuej Wej-pching tak byla, jak sama uvádí, potrestána za to, že se loni účastnila vzpomínkových akcí u příležitosti 20. výročí potlačení demokratického hnutí a že se na internetu ostře vyjádřila proti uvěznění politického aktivisty.

"Zprvce se bojím toho, co bych řekla v zahraničí, a zadruhé chtějí na mě vyvíjet tlak," prohlásila podle AP Cchuej.

Profesorka má platný pas, v něm platné vízum do USA a měla také letenku do Filadelfie. V neděli jí ale představitelé pekingské filmové akademie, kde Cchuej pracuje, zavolali a přikázali jí, aby cestu zrušila. Jako důvod uvedli, že musí učit svoje studenty a že konference se zabývá tématy, která nesouvisejí s jejím akademickým zaměřením. Podle čtyřiapadesátileté Cchuej ale jde jen o záminku.

Žena se přitom v politice nijak neangažuje a raději se věnuje filmové a literární kritice. Také překládá práce lidí jako Václav Havel, který se z disidenta stal prezidentem, poznamenala AP.

Zákaz cesty do zahraničí patří v Číně k mírnější formě postihu za přílišné volnomyšlenkářství lidí, kteří projeví kritiku vůči režimu. Nedávno nemohl odletět na knižní veletrh v Lipsku například spisovatel Liao I-wu. Úřady mu zabránily v cestě již po třinácté. Cchuej předtím nemohla jet už dvakrát.

27.3. Ekologická Hodina Země planetu noří do tmy

Sydney (ČTK) - Stovky známých budov a míst, od Eiffelovy věže v Paříži až po Zakázané město v Pekingu, se dnes postupně podle časových pásem na šedesát minut ponořily do tmy v rámci celosvětové akce Hodina Země. Ve světě se koná už počtvrté s cílem přispět ke snížení energetické spotřeby. Globální akci zahájila v 10:30 SEČ Austrálie, následovaly četné asijské státy a Evropa. Světla zhasínala vždy ve 20:30 místního času.

V Sydney se ponořily do tmy slavná Opera a most, z něhož zazněly sirény jako signál k začátku akce. Na výzvu reagovaly i tisíce domácností, které rovněž zhasly světla.

Akce se postupně přelila do Asie. V Pekingu zhasl olympijský stadion přezdívaný Ptačí hnízdo i Zakázané město. Právě Čína s její prudce rostoucí ekonomikou si vysloužila titul největšího znečišťovatele planety. V Japonsku se dnes kromě budovy památníku míru v Hirošimě akce zúčastnily průmyslové firmy Sony, Sharp a Asahi. Na Tchaj-wanu zhasl 509 metrů vysoký mrakodrap Tchaj-pej 101, který je druhý nejvyšší na světě.

Jen v thajské metropoli Bangkok byla akce přerušena z bezpečnostních důvodů, neboť ve městě pokračovaly demonstrace desetitisíců lidí požadujících odstoupení premiéra.

Štafeta symbolického zhasínání osvětlení se dostala i do Dubaje, kde se do tmy ponořila nejvyšší budova světa Burdž Chalífa (828 metrů).

Na řadě pak byla Evropa a Afrika. V Aténách se ocitla ve tmě Akropole. Do tmy se ponořily pyramidy v Egyptě, fontána di Trevi v Římě, šikmá věž v Pise. Svědomitě k akci přistoupili Pařížané, kteří zhasli osvětlení 240 budov a monumentů. Byly mezi nimi katedrála Notre Dame, mosty přes Seinu, Invalidovna, Panthéon či náměstí Svornosti. Připojil se i prezidentský Elysejský palác. Eiffelova věž zůstala neosvětlena jen pět minut.

V Německu se akce zúčastnilo 35 měst, svítit přestala mnichovská Allianz Arena, drážďanský zámecký komplex Zwinger a kolínský dóm i zámek v Heidelbergu. V Londýně měl přestat zářit mimo jiné parlament.

Podle organizátorů by se k akci mělo připojit 126 zemí oproti 88, jež se jí zúčastnily loni. Letos se k ní připojují i nadnárodní firmy jako Google, Coca Cola, Hilton, McDonalds, Canon a IKEA.

Ve Spojených státech se na Hodině Země bude podílet národní památník v Jižní Dakotě, kde jsou ve skále vytesány podoby čtyř významných amerických prezidentů, mrakodrap Empire State Building v New Yorku a most Golden Gate (Zlatá brána) v San Francisku.

Letos poprvé se k Hodině Země připojila i Česká republika. V Praze se sice zapojila jen městská část Praha 11, ale v Brně zhaslo osvětlení na hradu Špilberk a obelisku v Denisových sadech. Dále se měly podle Ekologického institutu Veronica zapojit mimo jiné Jičín, Poděbrady, Říčany, Česká Lípa, Telč, Třeboň, Ústí nad Labem, Děčín či Přibyslav. Osvětlení údajně vypnuly také některé firmy.

Generální tajemník OSN Pan Ki-mun v pátek řekl, že tato akce je varováním a zároveň světlem naděje. "Klimatické změny jsou předmětem znepokojení každého z nás," řekl.

Dnešní celosvětová akce Hodina Země má kromě nadšených stoupenců i odpůrce, kteří ji odsuzují jako zbytečný krok poplatný celosvětové módě. Například dánský vědec Björn Lomborg tvrdí, že svíčky, jimiž účastníci akce zpravidla danou hodinu svítí, vyprodukují nejméně tolik skleníkového plynu jako elektrárny vyrábějící hodinu elektrický proud pro žárovky.

Hodina Země se konala poprvé v roce 2007 v Austrálii. O rok později už Akce organizovaná z popudu Světového fondu na ochranu přírody (WWF) dosáhla skutečně světového rozměru - zapojilo se do ní na 400 měst ve 35 zemích. Loni už to bylo téměř 4000 měst v 88 zemích. Kromě nich na hodinu zhaslo světla také přes 370 významných monumentů ve světě.

28.3. Madrid slavil světový den divadla i s českou pantomimou

Madrid (ČTK) - Tati honem, tati, pospěš! naléhal asi osmiletý kluk na svého otce a táhl ho za ruku doprostřed náměstí Svaté Anny v Madridu. Tam už v hojném počtu diváci lemovali provizorní scénu, kde právě začalo jedno z prvních pouličních představení oslav čtvrtého ročníku Divadelní noci. Ačkoli už samotná sobota je pro Madridány dobrou záminkou vytáhnout paty z domu, teď měli o důvod víc, proč se o uplynulém víkendu těšit sváteční atmosféře.

Po roce se španělská metropole opět ponořila do sedmihodinového divadelního maratonu. Ovšem nejen v ulicích bylo rušno. Úderem páté hodiny se začaly tvořit fronty i u divadelních sálů, kin a koncertních sálů. Všechna tato místa nabízela zájemcům o kulturu až padesátiprocentní slevy, někde se dokonce neplatilo vůbec.

Je úžasné, že vláda podporuje tak velký svátek a dává nám možnost vyrazit na představení, které bychom si třeba za normálních podmínek nemohli dovolit," řekla svůj názor Judit, španělská studentka, která v ruce držela plakát s poznačenými místy, která ještě chtěla navštívit. Na první pohled by se mohlo zdát, že do půlnoci zbývalo času dost, ale stihnout všech 170 aktivit, které festival nabízel, zkrátka nebylo v lidských silách.

Zatančit si flamenco pod širým nebem nebo se přímo zúčastnit hereckého castingu, i to byly důvody, které na Divadelní noc přilákaly nejen samotné Madridány, ale i lidi z okolí.

Příjemným překvapením byl zájem Španělů o českou pantomimu. Je to poprvé, co nás oslovila španělská vláda, abychom se této akce zúčastnili, sdělila Adriana Krásová, ředitelka Českého centra v Madridu. A na otázku, proč pro české zastoupení vybrala právě mima a herce Vojtu Švejdu, bez váhání odpověděla: Požadavek byl takový, aby bylo představení bezbariérové, co se týče jazyka, a také lákavé pro děti a mládež."

Ačkoli se Madrid už pomalu chystal na velikonoční týden, velká část Madridanů dala zřejmě přednost kultuře před cestováním a sál ve čtvrti Moncloa praskal ve švech. Mám rád pantomimu jako divadelní žánr, proto mě lákala tato inscenace. Navíc hra Albert se bojí bylo jedno z mála představení, kde se neplatilo vstupné," vysvětlil důvod návštěvy Javier, jeden z místních. Kromě České republiky byly v Madridu zastoupeny i například Portugalsko, Itálie, Rumunsko, Polsko a Francie.

S blížící se půlnocí pro někoho slavnost končila, jiní vyrazili do barů za živou hudbou, která tvořila také součást sobotních oslav. Před vchodem do vyhlášeného baru Café Populart, hned vedle Španělského divadla, se tísnilo dobrých pár desítek zájemců o jazz. Zevnitř se linuly tóny saxofonu a mladé i starší páry nervózně přešlapovaly před dveřmi s cedulkou completo - zaplněno.

Tak to zkusíme jinde, říká někdo ze skupinky dvou asi třicetiletých párů, které si tečku za mezinárodním dnem divadla u poslechu hudby a u dobrého vína rozhodně nechtěly nechat vzít. Úderem dvanácté bylo už těžko kde najít místo k sednutí. Oslavy Divadelní noci nabraly druhý dech a pokračovaly v klubech, barech a kavárnách až do časných ranních hodin.

Za festivalem, který se kromě hlavního města konal i v dalších 15 místech ve Španělsku, už tradičně stála vláda autonomní oblasti Madrid. Nakonec samotný Madrid se pyšní největším počtem divadel nejen ve Španělsku, ale na počet obyvatel i v mezinárodním měřítku a touto událostí se řadí k jedinečným v Evropě.

28.3. Ekologické Hodiny Země se účastnilo přes 4300 měst, také v ČR

Paříž/Brno (ČTK) - Egyptské pyramidy, mrakodrap Empire State Building v New Yorku či brněnský hrad Špilberk se v noci na dnešek postupně nořily na 60 minut do tmy v rámci celosvětové akce Hodina Země. Jde o symbolické gesto, jímž jednotlivé státy, obce i firmy chtějí přispět ke snížení spotřeby energie a k ochraně životního prostředí. Do akce se zapojilo přes 4300 měst ve 125 zemích; poprvé se připojilo také několik desítek míst v Česku.

Světla zhasla na národní katedrále v americké metropoli Washingtonu a také například v sídle firmy Coca-Cola v Atlantě, na mrakodrapu Willis Tower s jeho 110 patry v Chicagu či na mostě Golden Gate v San Francisku. Ve tmě se ocitla i známá dominanta brazilského Ria de Janeiro - socha Krista Spasitele.

Amerika tak následovala v sobotu od 20:30 místního času ostatní země světa - zapojily se stovky známých budov a míst, od Zakázaného města a olympijského stadionu v Pekingu přes Eiffelovu věž v Paříži po fontánu di Trevi v Římě. Účastnila se šikmá věž v Pise, parlament v Londýně, nejvyšší budova světa Burdž Chalífa v Dubaji, památník míru v Hirošimě. V Belgii zůstalo podle agentury Belga bez osvětlení bruselské Atomium i dálnice.

Globální akci zahájila v sobotu dopoledne SEČ Austrálie. V Sydney se ponořily do tmy slavná Opera a most, z něhož zazněly sirény jako signál k začátku akce. Ještě předtím vypnulo své generátory malé novozélandské souostroví Chathamské ostrovy a ponechalo svítit jen dvanáct veřejných světel. V různých místech se zapojily i nadnárodní firmy, jako jsou Google, Hilton, McDonalds, Canon a IKEA.

Letos poprvé se k akci připojila i Česká republika. V Brně v sobotu večer zhaslo osvětlení největší dominanty města - hradu Špilberk; do tmy se ponořil i obelisk v Denisových sadech. Brněnská radnice, na jejímž vedení se podílí také Strana zelených, tak chtěla symbolicky vyjádřit podporu aktivitám proti plýtvání energií a změně klimatu. Město ze stejného důvodu postupně instaluje v uličních lampách energeticky úspornější zářivky, informoval náměstek primátora Martin Ander (SZ).

Dále se podle Ekologického institutu Veronica zapojily mimo jiné Jičín, Poděbrady, Říčany, Česká Lípa, Telč, Třeboň, Ústí nad Labem, Děčín či Příbryslav. Na jižní Moravě se Hodiny Země zúčastnil také Vyškov, kde potemněly třeba kostely Nanebevzetí Panny Marie a Nejsvětější Trojice. V některých menších obcích, třeba Ostopovicích a Ostrovačicích na Brněnsku, zhaslo veřejné osvětlení. "Letos jde poprvé o koordinovanou akci a příští rok bychom se rádi dostali na úroveň Německa, kde se zapojují stovky obcí a měst," řekl koordinátor Hodiny Země Matěj Hollan z ČSOP Veronica.

Podle mluvčí elektrárenské skupiny ČEZ Evy Novákové je kolísání spotřeby přirozené a ze sobotních naměřených dat nelze usuzovat na vliv této akce na vývoj spotřeby elektřiny. "Pokud tato událost měla na spotřebu elektřiny vliv, tak velmi malý až zanedbatelný," řekla ČTK.

V Německu se akce zúčastnilo na 35 měst, potemněla berlínská Braniborská brána, mnichovská Allianz Arena, drážďanský zámecký komplex Zwinger a kolínský dóm i zámek v Heidelbergu. "Je ovšem také na vládách, aby se silněji zasadily o ochranu životního prostředí," zdůraznila německá zástupkyně Světového fondu na ochranu přírody (WWF) Christine Kolmarová.

"Myslím si, že je skvělé vidět, že stovky milionů lidí sdílejí tento společný zájem o zmenšení naší uhlíkové stopy," prohlásil dnes ve Washingtonu Dan Forman, mluvčí WWF, který akci zorganizoval.

Hodina Země se konala poprvé v roce 2007 v Austrálii. O rok později už dosáhla skutečně světového rozměru - zapojilo se do ní na 400 měst ve 35 zemích. Loni už to bylo téměř 4000 měst v 88 zemích. Kromě nich na hodinu zhaslo světla také přes 370 význačných monumentů ve světě.

Tato akce přišla tři měsíce po neúspěšném kodaňském summitu o změnách klimatu, který vyústil v minimální dohodu kladoucí si za cíl dosáhnout toho, že růst teploty na planetě nepřekročí dva stupně v porovnání s předindustriální érou. Dohodu oslabilo i to, že nestanoví limity pro snížení emisí skleníkových plynů, a ohledně způsobů, jak růst teploty omezovat, je značně mlhavá.

31.3. Šedá se těší, že si v Tate Modern uskuteční svůj sen

Londýn (ČTK) - Česká výtvarnice Kateřina Šedá posunula svůj projekt pro londýnskou galerii Tate Modern původně plánovaný na letošní jaro především z finančních důvodů. Oceňuje nabídku prestižní galerie, ale především je ráda, že jí umožní "uskutečnit si sen". Šedá to řekla ČTK v úterý večer po přednášce v Tate Modern, při níž představovala své dosavadní projekty.

"Ta věc je tak obrovská, že se posunula nejen z organizačních důvodů, ale taky z finančních. Buď se posune na podzim nebo na jaro 2011," řekla třiatřicetiletá výtvarnice.

"Chybí ještě nějaké peníze na ubytování, protože to je v Londýně tak strašně nákladné," uvedla. "Také jde o počasí. Teď je šílená zima a účastníci mé akce mají být tři dny neustále venku."

Šedá, která dostala v roce 2005 cenu Jindřicha Chaloupeckého, na sebe upozornila především svými "sociologickými" projekty, na nichž se obvykle podílejí obyvatelé

jedné lokality. V úterý představila během přednášky v Tate Modern projekt Furt dokola z roku 2008, kdy požádala čtyřicet sousedů v brněnské Líšni, aby mohla překonat jejich ploty a celou událost natočila. Potom sousedy pozvala na bienále do Berlína, kde zase oni překonávali repliku líšeňských plotů za pomoci zahradnického náčiní, které si přivezli.

Podobnou akcí byla v roce 2003 akce Nic tam není, kdy přemluvila obyvatele vesnice Ponětovice, aby jednu sobotu dělali vše ve stejnou dobu - vstávání, nákup, oběd i cestu na pivo.

V podobném duchu se nese i její projekt pro Tate Modern, který se měl podle původních předpokladů galerie realizovat už letos koncem března. Podle Tate Modern měla Šedá přivést do Londýna obyvatele české vesnice, kteří měli během jednoho víkendu vítat návštěvníky galerie.

Šedá však nechce o podrobnostech akce ještě mluvit. "Vesnice, která se toho má účastnit, o tom ještě neví. Neoslovuju někoho, dokud potřebné finance nezískám," řekla.

Kateřina Šedá použije 60.000 liber (asi 1,8 milionu korun), které dostala jako cenu společně s galerií Grave v anglickém Sheffieldu. Projekt se ale i tak kvůli nákladům na ubytování "musel posunout, aby se mohlo požádat soukromé nadace o příspěvek".

Podle výtvarnice je důležitější, že bude moci uskutečnit svůj sen, než že se představí v prestižní londýnské galerii. "Ta věc je pro mě hrozně důležitá, protože jsem ji delší dobu chtěla zrealizovat, ale nikdy jsem neměla na ni dost financí, ani k tomu nebyla nikdy možnost. Tohle je bezvadná možnost uskutečnit můj sen," řekla Šedá, která při besedě po přednášce uvedla, že na své projekty dostává podporu obvykle v zahraničí, nikoli v ČR.

"Pochopitelně Tate je dobrá instituce a já jsem ráda, že si mě vybrali, ale spíš přemýšlím o tom, jak se ten projekt podaří, jestli pro ty lidi bude mít nějaký smysl, jestli to jeho účastníci ocení," řekla.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY	5
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	7
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	24
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	34

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor Ing. Jan Veselý